

RAKENTAJA

AKL Posti Oy

Perjantai 13.12.2019 **12**

8 Uusi työaikalaki tulee voimaan: Luottamusmiesten on oltava hereillä työaikapankin kanssa.

10 Rakennusliitto turvaa rakentajien terveyttä. Liiton Vakuutuskassa aloittaa toiminnan.

16 Kisällit opettelevat rakentamista kokeneiden mestarien ohjauksessa työmaalla.

Isänmaalliset LOTTOKANSALAISET

Suomalaiset käyttävät toiseksi eniten rahaa pelaamiseen Euroopassa. Kotimainen pelimonopoli on juurtunut syvälle suomalaiseen yhteiskuntarakenteeseen.

Teksti: Jukka Nissinen Kuva: Kimmo Brandt

Kaikki nelikymppiset ja sitä vanhemmat muistavat Ruotsinlautojen peliautomaatit. Monelle ne ovat olleet seuraava askel pelihistoriassaan lottoamisen jälkeen.

Rahapelit eivät ole aina olleet hyväksytyjä ja koko kansan huvi. Pelikorttiveroakin kerättiin aina vuoteen 1983 asti. Rahapelaamisen kielto-laki astui voimaan vuonna 1889. Rahapelaamista oli säädelty jo 1700-luvulta lähtien.

– Tavara-arpoja lukuun ottamatta kaikki rahapelaaminen kiellettiin. Vuonna 1926 sallittiin raha-ar-pajaiset, joiden avulla rahoitettiin Kansallisteatteria ja oopperaa, rahapelaamista tutkinut **Riitta Matilainen** kertoo.

Matilainen työskentelee tällä hetkellä tutkijatorina Helsingin yliopiston Kuluttajatutkimuskeskuksessa.

Vuonna 1927 laillistettiin toto-ravit. Raha-automaattiyhdistys perustettiin vuonna 1938. Veikkaus aloitti toimintansa vuonna 1940. Varsinainen kansanhuvit rahapelaamisesta tuli lopulta 1970-luvulla loton ansiosta.

Poliitikot suhtautuivat hyvin suopeasti rahapeli-monopoleihin. Valtiovallan ja rahapeliyhtiöiden yhteistyö toimi saumattomasti. Pelaamisessa ei ollut ikärajoja ja pelien mainostaminen oli sallittua. Yleisradio oli mukana tekemässä rahapelejä tunnetuksi kansalaisille. Ei ihme, että pelaamisesta tuli rituaalinen osa suomalaista yhteiskuntaa.

– Pelaamisella rakennettiin yhteiskuntaa ja osallistuttiin kuluttamiseen. Sen avulla haaveiltiin, varsinkin loton tulemisen jälkeen. Lotto tuli vuonna 1971 keskelle suurta rakennemuutosta. Ihmiset muuttivat maalta kaupunkiin, elintaso nousi ja tasa-arvo parani, Matilainen kuvaa suurten muutosten yhteenkietoutumista.

Pelaamisesta tuli osa elämää. Oli normaalia sanoa, että lottoan, mutta en harrasta rahapelejä. Naisten laajamittainen rahapelaaminen alkoi juuri lottoamalla.

– Lotto on vihreä peli eli se ei ole kovin addiktioiva. Sen rytmi on hidas, sitä pelataan vain kerran viikossa, Matilainen luonnehtii.

Matilainen kuvaa tapahtunutta rahapelaamisen kesyntymisenä. Siitä tuli osa yhteiskuntaa. Nyt tämä hyväksyttävyyden on murentunut nopeasti.

Peliautomaatit pois köyhiltä?

Huumeriippuvuutta ja alkoholiongelmia arvotetaan helposti yhteiskuntaluokan perusteella. Huono-

osaisia ja köyhiä halutaan tiukalla kontrollilla ohjata pois paheiden piiristä. Rahapeliautomaatit ovat köyhempien ihmisten harrastus, mikä näkyy myös niiden sijoittelussa. Itä-Helsingissä peliautomaatteja on paljon kaupoissa ja kioskeissa. Kruunuhaassa pelikoneen löytäminen on ihme.

– Minulle on tullut sellainen epäortodoksinen ajatus, että onko nyt helpompaa vaatia rahapeliautomaatit hävitettäväksi tai siirtää ne pelaamoihin tai kasinoille? Onko huonompiosaisten pelaamista helpompi säännellä?

– Vertaan pelaamista alkoholiin, joka aiheuttaa järjestöjärjestelmän määrän haittoja. Samaan aikaan alkoholi on osa kaikkien yhteiskuntaluokkien elämää. Moni sellainen, joka haluaa poistaa peliautomaatit, tukee alkoholin myynnin vapauttamista, Riitta Matilainen ihmettelee ristiriitaisuutta.

Osasy keskusteluun voi olla se, että nuoremmille poliitikoille rahapelit eivät ole samanlainen koko kansan rituaali kuin esimerkiksi lauantaan lottoarvonta oli vielä pari vuosikymmentä sitten.

”Lottoan, mutta en harrasta rahapelejä.”

Rahapeliautomaatit ovat erittäin koukuttavia ja aiheuttavat paljon peliriippuvuutta. Nykyisin vastaavanlaiset netissä pelattavat kasinopelit ovat vielä pahempia. Joitakin vuosia sitten suomalainen kirjanpitäjä kavalsi 800 000 euroa pitääkseen yllä omaa pelaamistaan. Ahvenanmaan raha-automaattiyhdistys Paf tuomittiin tapauksen yhteydessä tuottamuksellisesta rahanpesusta, koska peliyhtiö ei selvittänyt, mistä pelirahat olivat peräisin.

– Rahapelaaminen netissä on muuttanut kaiken. Pelaamiseen käytettyä aikaa ja paikkaa ei pystytty kontrolloimaan.

Nykyään Veikkaus syyttää uusia automaatti- ja nettipelejä useita kymmeniä vuosittain. Osa häviää nopeasti käytöstä, mikäli pelaajat eivät innostu niistä.

Irlantilaiset pelaavat eniten Euroopassa

Suomalaiset pelaavat Euroopassa toiseksi eniten ja koko maailmassa neljänneksi eniten. Suomalaiset pelaajat kiinnostavat ulkomaisia rahapeliyhtiöitä.

– Vaikka meitä on vähän, tämä on hyvä markkina. Olemme teknologisesti edistyneitä. Osaamme ja haluamme pelata netissä. Meillä on toimivat mobiilipankkijärjestelmät. Miksi ulkomaiset peliyhtiöt eivät haluaisi jäsityttää monopolia?

Veikkaus ja sen edeltäjät ovat onnistuneet tekemään pelaamisesta koko kansan huvi. Media kohtelee Veikkausta silkkihansikkain. Veikkauksen tiedotteet menevät läpi lähes sellaisenaan. Tähän voi vaikuttaa se, että Veikkaus on ollut Suomen 3. suurin mainostaja.

Suomalaisen pelimonopolin sääntely on epäonnistunut. Ylen MOT-ohjelma paljasti lokakuussa, että peliyhtiön valvojilla oli vaikeuksia saada tarkkoja tietoja Veikkauksen toimintatavoista.

– Veikkaus ja sen edeltäjät ovat tehneet melkein mitä vain.

Ruotsissa siirryttiin lisenssijärjestelmään

Ruotsissa tuli voimaan vuoden alussa lisenssijärjestelmä, mikä on mahdollistanut myös ulkomaiden peliyhtiöiden tulon markkinoille. Tällä hetkellä toimiluvan on hankkinut lähes 90 yhtiötä. Valtion verotulot ovat kasvaneet, mutta esimerkiksi aggressiivinen pelimainonta on lisääntynyt merkittävästi. Matilainen on monopolijärjestelmän kannattaja.

– Ei ole mitään tieteellistä näyttöä siitä, että lisenssijärjestelmä helpottaisi pelihaittojen torjumista. Monopolijärjestelmää on kuitenkin uudistettava, Riitta Matilainen sanoo.

Veikkauksen hallitukseen pitäisi saada pelihaittojen asiantuntijoita. Suorat yhteydet edunsaajien ja Veikkauksen välillä pitäisi katkaista.

– En väheksy edunsaajien ammattitaitoa. Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta on rakennettu niin, että kaikkein heikoimmassa asemassa olevista ihmisistä huolehtiminen on jätetty pelirahoituksella toimiville järjestöille.

Jos tämä rahavirta katkeaa, monet kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan järjestöjen tuottamat palvelut ovat katkolla. Löytyykö valtion budjetista vastaava rahamäärä, vai hoitaako julkinen sektori jatkossa samat tehtävät?

– Nostammeko veroja? Millaisia veroja nostamme? Tästä pitäisi käydä poliittinen keskustelu, miten rakennamme järjestelmän taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväksi.

Uhkapelaamisen suitsimisessa Suomessa on yhdessä asiassa onnistuttu Ruotsia paremmin. Suomessa ei tavata laittomia peliautomaatteja. ■

Yritysvastuuta ja vastuunpakoilua

LUIN järkyttyneenä Helsingin Sanomista marraskuun lopulla artikkelin, jossa oli tarkasteltu startup-yritystapahtuma Slushin työntekijöiden työoloja. Ilmaisia talkoo- ja ylitöitä, loppuunpalamisia, toimistolla vietettyjä öitä. Slushin johto selitteli kummallisia käytäntöjä sillä, että ketään ei pakoteta tekemään yli 40:tä työtuntia viikossa. Johdon mukaan talkoisiin osallistuminen ei ole pakollista, vaikka tapahtumakutsuissa niin lukeekin.

Vastuulliseen yritystoimintaan ei kuulu työehtojen polkeminen tai nuorten, innokkaiden ihmisten hyväksikäyttö. Slush tuottaa voittoa, joten voisi kuvitella, että työntekijöille voitaisiin maksaa työmääriin nähden kohtuullista palkkaa ja ylityökorvauksia.

Vastuullinen yritys ei polta työntekijöitään loppuun heti uran alkupäässä, vaan antaa heille eväitä ja kasvun mahdollisuuksia päästä rakentamaan Suomea jatkossakin.

Rakentajan sivulla 16 on juttu Skanskan, Baronan ja Rakennusliiton projektista, jossa kuudelle nuorelle on tarjottu palkallista harjoittelua mestari-kisälli-mallilla Skanskan työmailla. Tavoitteena on antaa mahdollisuuksia nuorille, joille koulun penkillä istuminen ei ole maistunut, mutta käsillä tekeminen onnistuu. Yksi projektiin päässeistä nuorista käyttää itsestään sanaa syrjäytynyt. Työmaalla hän on kaikkea muuta; ohjaajan kehuma, innokas ihminen, joka haluaa tehdä parhaansa.

Hän myös toivoo, että muutkin yritykset ja yhteisöt heräisivät osallistumaan samanlaisiin kokeiluihin, sillä ilman tutkintoa ja työtä olevia nuoria ”kaveriteita” on Suomessa valtava määrä. Elinkeinoelämän valtuuskunnan mukaan heitä oli vuonna 2018 noin 79 000.

Mestari-kisälli-projektista hyötyvät kaikki; yritys saa kouluttaa oman näköistään työvoimaa eläköityvien tilalle ja nuoret ihmiset saavat mahdollisuuden oppia todellisilta tekijöiltä. Yhteiskunta saa lisää iloisia veronmaksajia.

Yrityskansalainen ei tuijota kaikissa asioissa vain viivan alle, vaan osallistuu vastuullisesti koko yhteiskunnan hyvinvoinnin rakentamiseen. ■

Företagsansvar och ansvarsflykt

JAG LÄSTE upprört en artikel i slutet av november i Helsingin Sanomat. Den berättade om arbetsvillkoren för startup-evenemanget Slushs arbetstagare. Gratis talko- och övertid, utbrändhet, nätter på kontoret. Slush-ledningen förklarade den konstiga praxisen med att ingen tvingas arbeta mer än 40 timmar i veckan. Ledningen anser att det inte är något tvång att delta i talkon, fastän det står så i inbjudan till evenemanget.

Det är inte ansvarsfull företagsverksamhet att dumpa arbetsvillkoren eller att utnyttja unga, ivriga människor. Slush ger vinst, så man kunde föreställa sig att det gick att betala en skälig lön i relation till arbetsmängden och ersättningar för över-

tid. Ett ansvarsfullt företag bränner inte ut sina arbetstagare genast i början av karriären, utan ger dem välgång och möjlighet att växa för att bygga upp Finland också i fortsättningen.

På sidan 16 i Rakentaja finns en (finskspråkig) artikel om Skanskas, Baronas och Byggnads projekt, som erbjuder sex unga avlönad praktik enligt mästare-gesäll-modellen på Skanskas byggen. Målet är att ge möjligheter till unga, som inte har trivts på skolbanken, men som är bra på att använda sina händer. En av de unga som fått komma med i projektet kallar sig själv utslagen. På bygget är hen något helt annat; handledaren skryter med hen, hen är ivrig och vill göra sitt bästa.

Hen önskar också att andra företag och samfund ska vakna upp och delta i liknande försök, för det finns en enorm mängd unga ”typer” i Finland som saknar examen och jobb. Näringslivets delegation uppskattar att de år 2018 var omkring 79 000.

Alla drar nytta av ett mästare-gesäll-projekt; företaget får utbilda arbetskraft som passar dem precis i stället för dem som går i pension och unga män skor får en möjlighet att lära sig från grunden. Samhället får fler glada skattebetalare.

En företagsmedborgare stirrar inte in allt bara på vad som finns under strecket, utan deltar ansvarsfullt i att bygga upp välfärd i hela samhället. ■

Puheenjohtajalta

Joulukeljumi

JA TAPAHTUI niinä päivinä, että toimitusjohtaja Aartolta kävi käsky, että kaikki postityöläiset on matalaksi pantava. Tämä palkkojen halpuutusyritys oli kikin jälkeen ensimmäinen ja tapahtui **Vuokko Piekkanen** ollessa valtakunnansovittelijana.

Niin neuvottelijatkin lähtivät Hakaniemestä, Helsingin kaupungista, alas Bulevardille, Piekkanen valtakuntaan, jonka nimi oli sovittelijan toimisto, hän kun oli Helteen hengenheimolainen ja työnantajien myötäilijä.

Niin tapahtui heidän siellä ollessaan, että työtaistelun aika tuli. PAU aloitti lakon, totaalisen, ja muut liitot tukivat, koska heille oli tarjolla samaa myrkyä.

Sillä seudulla oli Teknologiateollisuuden neuvottelijoita koolla vahtimassa yleistä linjaa. Niin heidän edessään seisoi **Minna Helle**, ja twitterin kirkkaus loisti heidän ympärillään, ja he pelästyi-

vät suuresti. Mutta Helle sanoi heille: Älkää pelätkö; sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle työkansalle: Heille tullaan syötämään 24 talkootuntia ja näin Suomen vientiteollisuus pelastuu.

Yhtäkkiä oli Helteen kanssa suuri joukko EK:n johtajia, ja he ylistivät palkkamalattia, paikallista sopimista ja lomarahojen leikkauksia. Kunnia lakko-oikeuden rajoittamiselle ja maassa työrauha kaikkien kesken, jotka työtä talkoilla tekevät.

Kun johtajat olivat menneet Helteen luota Etelärantaan, niin nämä puhuivat toisillensa: Menkäämme nyt **Hurstin** leipäjonoon katsomaan sitä, mikä on tapahtunut ja minkä **Häkämies** meille ilmoitti. He menivät kiiruhtaen ja löysivät postityöläisiä jonosta. Kun he tämän olivat nähneet, ilmoittivat he sen toiveen, joka oli pinttynyt heidän sieluihinsa; yleissitovuus ja satavuusharkinta on poistetta-

va. Kaikki jotka sen kuulivat, ihmettelivät sitä, mitä herrat heille puhuivat. Mutta **Aarto** kätki nämä sanat ja tutkiskeli niitä sydämessään. Johtajat palasivat kiittäen ja ylistäen Aartoa kaikesta mitä olivat kuulleet ja nähneet, sen mukaan kuin heille oli puhuttu. ■

Työrauhaa kaikille

Kimmo Palonen
varapuheenjohtaja

KUUKAUDEN KUVA Paikka: Pasila, Helsinki
Aika: Marraskuu 2019
Kuvaaja: Eerik Tarnaala

Mitä? Purkutyö on komeaa katsottavaa. Tässä rouskitaan palasiksi tyhjillään olevaa toimistotaloa asuinrakennusten tieltä Kellosillan kulmilla.

RAKENTAJA

Julkaisija

Rakennusliitto ry

Päätoimittaja

Johanna Hellsten

Toimitussihteeri

Jukka Nissinen

Viestintäpäällikkö

Janne Mäkinen

Taitto

Aste Helsinki Oy

Toimituksen sihteeri

Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite

Siltasaarenkatu 4, Helsinki

Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki

Puhelin, vaihde 020 774 003

Toimituksen s-postiosoitteet:

etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Osoitteenmuutokset.

asiakirjat@rakennusliitto.fi

Kaupalliset ilmoitukset

Tietotalli Oy/Jyväskylä

Heidi Andersson

Puhelin: 050 528 7770

Sähköposti: heidi.andersson@tietotalli.fi

Aineistojen toimitusosoite:

heidi.andersson@tietotalli.fi

Tilauhintaa

12 kk 30 €

Painopaikka

Sanomapaino, Sanomala Oy

Helsinki 2019

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 31.1.2020

Tähän numeroon tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään perjantaina 3.1.2020.

2020

Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
1	3.1.	31.1.
2	14.2.	13.3.
3	27.3.	24.4.
4	15.5.	12.6.
5	17.7.	14.8.
6	28.8.	25.9.
7	9.10.	6.11.
8	13.11.	12.12.

Lehden ilmestymispäivä on perjantai. Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä.

Toimitusosoite:

Rakentaja-lehti

PL 307, 00531 Helsinki

ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Kannen kuva: Jyri Vasamaa

Uutiset

Vuoden Työmaa 2019 on Kuopiossa

KYS Uusi Sydän 2025 -allianssi

KYS Uusi Sydän 2025 -työmaa palkittiin Rakennuslehden Vuoden Työmaa 2019 -kilpailussa ykköspalkinnolla. Työmaata arvioitaessa raatia miellytti hankkeessa käyttäjien ja tilaajien tyytyväisyys yhteistoiminnan ja tiedottamisen sujumiseen, työmaan hyvä yhteishenki, työntekijöiden ja aliurakoitsijoiden arvostus ja kuuntelu, halu oppia, erinomainen siisteys ja pölynhallinta sekä hyvä työturvallisuus. Raadin mukaan työmaalla kosteudenhallinta on hoidettu erinomaisesti.

Allianssina toteutettavan KYS Uusi Sydän 2025 -hankkeen ensimmäisen vaiheen päätoteuttaja on Rakennusliike Lapti Oy.

Arvostettu palkinto

Vuoden työmaa -kilpailua on järjestetty vuodesta 1986. Työmaakilpailun tavoitteena on paitsi nostaa työmaahenkilöstön arvostusta myös parantaa koko alan osaamista. Kilpailulla etsitään parhaiten johdettua, vaativaa työmaata, jonka ratkaisut esimerkiksi kosteudenhallinnan, työturvallisuuden, laadun, yhteistoiminnan tai tuotannon tehokkuuden kehittämisen osalta ovat hyviä malleja alalle.

Vuoden työmaa -palkinnon on aiemmin saanut muun muassa Olympiastadionin perusparannus- ja uudistushanke ja Triplan kauppaeskustustyömaa.

Asiantuntijaraatiin kuuluivat **Juha-Matti Junnonen** Tampereen teknillisestä yliopistosta, **Jukka Hietavirta** Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta, **Matti Kruus** Indeprosta, **Juhani Karhu** A-Insinööreistä sekä puheenjohtajana **Hannu Järveläinen** Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL:stä.

– Vuoden työmaa -palkinto on työ-

maalle ja koko yritykselle merkittävä tunnustus. Kiitos kuuluu tilaajalle, kaikille tekijöille ja yhteistyökumppaneille, Rakennusliike Lapti Oy:n Itä-Suomen tuotantojohtaja **Jussi Heikkilä** sanoo.

Allianssin vaatimaa toimintatapa harjoiteltiin työpajoissa jo ennen hankkeen käynnistymistä. Avainasemassa hankkeen eteenpäin viemisessä ovat olleet päivittäinen työskentely ryhmätyöskentelytilassa ja aikatauluseinän käyttäminen. Hyvän työilmapiirin rakentamisessa on tärkeää yhteisen tavoitteen lisäksi myös työmaahenkilöstön hyvä asenne, koko ryhmän vahvuuksien hyödyntäminen sekä yhteisten pelisääntöjen noudattaminen muun muassa työturvallisuuteen liittyvissä asioissa.

– Työmaan hyvä henki on merkki työmaan onnistuneesta johtamisesta, joka lähtee yhdessä tekemisestä ja ih-

misten kuuntelusta. Työmaahenkilöstölle iso kiitos hyvästä asenteesta ja sitoutumisesta huolella rakentamiseen, työpäällikkö **Pentti Leskinen** Rakennusliike Lapti Oy:stä toteaa.

KYS Uusi Sydän 2025 -työmaa sijaitsee toimivan sairaalan sisäpihalalla. Rakenteilla oleva 12-kerroksinen rakennus on kolmelta sivulta kiinni nykyisissä rakennuksissa. Sisäpihalalle pääsee ajamaan yhdestä porttikongista, jonka kautta kulkee niin työmaan tarvitsema liikenne kuin sairaalan oma liikenne.

Työmaalogistiikalle tämä on tuonut haasteita, koska varastointitilaa on niukalti tarjolla. Sisäpihalalla työmaan käytössä on ainoastaan reilun omakotitalon kokoinen alue. Tästä syystä pääosa rakennusmateriaaleista kuten betoniset seinäelementit on nostettu toimivan sairaalarakennuksen yli. ■

Työttömyyskassat tulorekisterin käyttäjiksi vuoden 2020 alusta

TYÖNANTAJAT ovat ilmoittaneet tulorekisteriin työntekijöilleen maksamansa palkat vuoden 2019 alusta alkaen. Työttömyyskassat alkavat saada käyttöönsä päivärahan maksatuksessa tarvittavia palkkatietoja tulorekisterin kautta vuoden 2020 alusta lukien.

Erillisiä palkka- tai työsuhdetietoja kassa joutuu pyytämään jäseniltään jatkossakin, jos työnantaja ei ole ilmoittanut tulorekisteriin kaikkia päivärahan määrityksessä ja maksatuksessa tarvittavia tietoja.

Työnantaja voi ilmoittaa tiedot rekisteriin joko suppeaa tai laajaa ilmoitustapaa käyttäen. Työnantaja voi ilmoittaa myös ns. vapaaehtoisia tietoja. Jos työnantaja on täyttänyt tulorekisteriin palkkatiedot laajalla ilmoitustavalla ja ilmoittanut myös vapaaehtoisia tietoja, on todennäköisempää, että työttömyyskassa saa ansio-päiväraha-hakemuksen käsittelyyn tarvittavat tiedot suoraan tulorekisteris-

tä eikä hakijan tarvitse toimittaa kas-salle erikseen palkka- tai työsuhdetietoja.

Etenkin vuoden 2020 alussa on tarpeellista vielä liittää hakemuksen työnantajalta saatu palkkatodistus päivärahan määrittystä varten sekä palkkalaskelmat sovitellun päivärahan maksamista varten, jotta hakemusten käsittelyyn ja päivärahan maksamiseen ei tulisi ylimääräistä viivettä rekisterin käyttöönottoaiheessa.

Muita kassan tarvitsemia liitteitä ovat edelleen työtodistus, jos työsuhde on päättynyt, työsopimus, lomautusilmoitus hakijan ollessa lomautettu sekä liitteet mahdollisista sosiaali-etuuksista (esim. eläkkeet). Näiden liitteiden tarpeeseen ei tulorekisterin käyttöön ottaminen vaikuta.

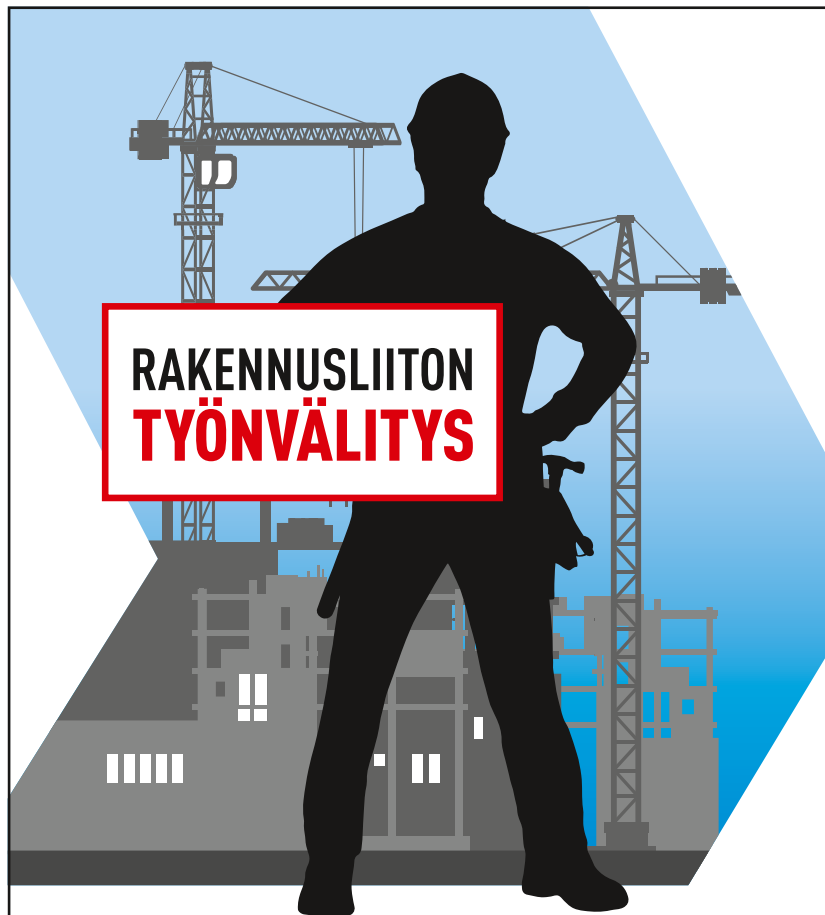
Lisätietoja sekä palkansaajille että työnantajille tulorekisterin käyttöönotosta löytyy Työttömyyskassojen yhteisjärjestön sivuilta www.tyj.fi. ■

Työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärät vuodelle 2020

TYÖTTÖMYYSVAKUUTUSMAKSUJEN kokonaismäärät vuodelle 2020 on vahvistettu. Työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärää alennetaan 0,49 prosenttiyksikköä. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on 1,25 prosenttia palkasta. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,45 prosenttia palkasta, jos palkkasumma on korkeintaan 2 125 500 euroa. Sen ylittävältä osalta työttömyysvakuutusmaksu on 1,70 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan maksama palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,65 prosenttia palkasta ja osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,45 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu on 0,45 prosenttia liike-toiminnasta maksettujen palkkojen määrästä, jos palkkasumma on korkeintaan 2 125 500 euroa. Sen ylittävältä osalta maksu on 0,99 prosenttia palkasta. ■

YHDISTÄMME.

Rakennusliiton työnvälitys on uusi jäsenetusi. Kyseessä on helppo digitaalinen alusta, jolla työnhakijat ja työpaikat kohtaavat.

Työpaikkaa järjestelmästä voivat hakea liiton jäsenet ja työpaikkailmoituksia jättää alan yritykset. Välitämme työpaikkojen lisäksi koulutus- ja oppisopimuspaikkoja.

Tee järjestelmään oma työnhakijaprofiili ja hae töitä! Voit lisäksi tehdä paikkavahdin, joka ilmoittaa sinulle sopivista avoimista työpaikoista. Käyttö tapahtuu tietokoneella e-Asiointin kautta, ja älypuhelimella helposti mobiilijäsenkortin kautta.

urapalvelut.rakennusliitto.fi

► **Lisätietoja:** Asiakaspalvelu ja tuki, ma-pe 9-15, p. 020 690 231, tuki@rakennusliitto.fi

Rakennusliitto

BYGGNADSFÖRBUNDET

Uusi työaikalaki

Uusi työaikalaki tulee voimaan 1.1.2020. Rakentamisen työehtosopimusaloilla erityistä huomiota tulee kiinnittää työaikapankkiin, työaikoihin ja yötyön muuttuviin määräyksiin.

Kimmo Palonen

Työaikapankki

Uudessa laissa säädetään työaikapankista. Sen käyttönotosta voidaan sopia riippumatta siitä, onko työnantaja sitovassa työehtosopimuksessa työaikapankkia koskevia määräyksiä. Työaikapankkiin voidaan siirtää lakiin tai sopimukseen perustuvia rahamääräisiä etuuksia sen jälkeen, kun ne ensin on muutettu aikamääräisiksi. Esimerkiksi ylitoiden korotusosat tulee huomioida täysimääräisesti ajaksi muuttaessa. Säännöllisen työajan palkkaa, kulukorvauksia, korvausluonteisia saatavia ja eräntyneitä saatavia ei saa siirtää työaikapankkiin.

Työaikapankin käytöstä ja sen periaatteista sovitaan kirjallisesti. Pakko ei ole sopia. Sopijana on työntekijöiden luottamusmies tai jos sellaista ei ole valittu, muu työntekijöiden edustaja. Vaikka sopimus työaikapankista työpaikalla tehtäisiin, on siihen osallistuminen jokaisen työntekijän kohdalta vapaaehtoista. Mitään pakkoa pankin käyttöön ei ole. Työntekijän suostumus erien siirtämiseen työaikapankkiin vaaditaan aina ja voidaan antaa vain lyhyehköksi määräytyksi määräajaksi kerrallaan.

Työaikapankkiin säästettyä vapaa- tai käyttäjä kahdella tavalla: 1. Pankkiin siirrettyä palkallista vapaa-aikaa pitämällä tai 2. Jos työnantaja määrää vapaan ajankohdan, työntekijä voi vapaan sijasta ottaa korvauksen rahana.

Oleellista on huomioida, että lomautustilanteessa pankista 2 kk:n aikana maksettu rahapalkka jaksotetaan johtuen työttömyysturvan lainsäädännöstä. Käytännössä jos saat esim. viikon palkkaa vastaavan rahasumman pankista, työttömyyskorvausta ei voi

saada omavastuupäiviltä eikä sitä seuraavalta viikolta.

Enimmäistyöaika

Vanhan työaikalain ylitoita koskevat enimmäistuntimäärät poistuvat kokonaan. Tilalle tulee kaikkea työaikaa koskeva enimmäismäärä. Kyse on siis absoluuttisesta maksimityöajasta sisältäen kaikki työtunnit. Uuden lain mukaan työntekijän työaika, ylityö mukaan lukien, ei saa ylittää keskimäärin 48:aa tuntia viikossa neljän kuukauden ajanjakson aikana. Liittojen välisellä työehtosopimuksella on mahdollista pidentää tasoittumisjakson pituutta maksimissaan 12 kuukauteen.

Yötyö

Isoin muutos yötyön säädöksiin koskee peräkkäisten yövuorojen enimmäismäärää. Lain mukaan työntekijällä saa teettää peräkkäin enintään 5 työvuoroa yötyötä. Säännös poikkeaa vanhan lain säännöksestä, koska siinä sallittiin 7 peräkkäistä yövuoroa. 5 peräkkäisen yövuoron lisäksi työnantaja saa kuitenkin poikkeuksellisesti teettää enintään 2 yövuoroa työntekijän kumpaakin kertaa varten antamalla suostumuksella. Aluehallintovirastolta haettavien poikkeuslupien tarve kuitenkin vähenee uuden työaikalain myötä.

Siirtymäsäännös

Vanhan työaikalain säädöksiä saa soveltaa työehtosopimuskauden päättymiseen, rakennusaloilla 30.4.2020 saakka. Siirtyminen ylitoiden enimmäismäärän seurannasta enimmäistyöajan seurantaan voi aiheuttaa hankaluksia. Tästä syystä ylitoiden seuranta voidaan toteuttaa vanhan lain mukaisesti 31.12.2020 asti.

Näistä ja muistakin työaikalain

muutoksista löytyy tarkempaa tietoa osoitteesta: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190872>

Enimmäistyöaika ja säännöllinen työaika

- Laskennallisesti ylitoita voidaan jatkossa teettää 54 tuntia enemmän vuodessa (48 vkoa x 48/vko).
- 48 tunnin enimmäistyöaika sisältää kaikki tehdyt työtunnit, eli säännöllisen työajan, lisätyön, ylityön, hätätyön, aloittamis- ja lopettamistyön.
- Enimmäistyöaika ei saa ylittää 48 tuntia viikossa 4 tai TES:lla pidemmäksi sovitun tarkastelujakson aikana. On siis edelleen mahdollista, että yksittäinen työviikko ylittää 48 tuntia.
- Enimmäistyöajan seurannalla ei ole vaikutusta ylityökorvausten määräytymiseen.
- Enimmäistyöaika ei vaikuta TES:lla sovitun säännöllisen työajan pituuteen.
- Säännöllinen työaika on edelleen enintään 8 tuntia vuorokaudessa

ja 40 tuntia viikossa. Paikallisen sopimisen mahdollisuudesta on erikseen säädetty TES:ssa.

Työaikapankki ja työttömyysturva

2 kuukauden kuluessa ennen kokoaikaisen lomautuksen alkamista tai lomautuksen aikana työaikapankista maksettu rahakorvaus jaksotetaan ja se estää työttömyysetuuden saamisen vastaavalta ajalta. Rahakorvauksella tarkoitetaan tässä pankista nostettua korvausta, jota vastaavaa vapaa-aikaa ei ole pidetty.

Myös työaikapankkivapaa jaksotetaan, mikäli se pidetään lomautuksen aikana.

Mikäli kyseessä on osa-aikainen lomautus tai osa-aikainen työ, on työntekijällä mahdollisuus saada sovitua työttömyysetuutta. Tällöin kuitenkin työaikana huomioidaan työaikapankkiin säästetty ja sieltä nostettu työaika.

Päivärahan perusteena olevana palkan määränä ei huomioida työaikapankissa olevia säästöjä eikä sieltä nostettua rahakorvausta. ■

Den nya arbetstidslagen

Den nya arbetstidslagen träder i kraft 1.1.2020. Inom kollektivavtalsbranscherna för byggande bör man fästa speciell uppmärksamhet vid arbetstidsbanken, arbetstiderna och ändrade bestämmelser för nattarbete.

Kimmo Palonen

Arbetstidsbank

Den nya lagen har bestämmelser om arbetstidsbank. Man kan avtala om att införa en arbetstidsbank oberoende av om det i det kollektivavtal som binder arbetsgivaren finns bestämmelser om arbetstidsbank. Man kan flytta penningförmåner som baserar sig på lagar eller avtal till arbetstidsbanken förutsatt att förmånerna först har ändrats

till tid. Till exempel bör förhöjningsdelarna för övertid beaktas till fullt belopp då de ändras till tid. Lön som betalas för ordinarie arbetstid och kostnadsersättningar eller fordringar av ersättningskaraktär får dock inte överföras till arbetstidsbanken och inte heller penningförmåner som har förfallit till betalning,

Avtalet om att införa arbetstidsbank och principerna för den ska göras skriftligt. Det finns inget tvång att ingå avtal. Ett avtal ingås mellan ar-

betstagarnas förtroendeman eller om en sådan inte har valts, av en annan företrädare för arbetstagarna. Även om man på arbetsplatsen har avtalat om en arbetstidsbank, är den frivillig för varje enskild arbetstagare. Det är inget tvång att införa en bank. Det krävs alltid medgivande av arbetstagaren om att rater överförs till arbetstidsbanken och det kan ges bara för en kortare fastställd tid åt gången.

Det finns två sätt att använda den lediga tid som sparats i arbetstidsbanken: 1. Genom att ta ut den avlönade ledighet som överförs till banken eller 2. Om arbetsgivaren bestämmer tidpunkten för den lediga tiden, kan arbetstagaren i stället ta ut ersättningen i pengar.

Det är viktigt att beakta att en penninglön som under två månaders tid har betalats från banken periodiseras vid permittering, detta beroende på bestämmelserna i lagen om arbetslöshetskydd. Det innebär i praktiken t.ex. att om du får en penningssumma som motsvarar en veckas lön från banken kan du inte få arbetslöshetsersättning för självriskeperioderna eller veckan efter dem.

Maximiarbetstid

Den gamla arbetstidslagens bestämmelser om maximiantalet arbetstimmar slopas helt. I stället kommer en maximimängd som gäller all arbetstid. Det är alltså fråga om en absolut maximiarbetstid som omfattar alla arbetstimmar. Enligt den nya lagen får arbetstagarens arbetstid inbegripet övertidsarbete inte överstiga i genomsnitt 48 timmar i veckan under en tidsperiod av fyra månader. Det är möjligt att genom ett avtal mellan förbunden förlänga utjämningsperioden till maximalt 12 månader.

Övertidsarbete

Den största förändringen i bestämmelserna om nattarbete gäller maximimängden nattskift efter varandra. Enligt lagen får en arbetstagare arbeta kontinuerligt nattskift i högst 5 arbetsskift. Bestämmelsen avviker från den gamla lagen, som tillät 7 nattskift i följd. 2 ytterligare motsvarande skift får utföras efter de 5 på varandra följande skiften förutsatt att arbetstagaren ger sitt samtycke separat för vardera skiftet. Behovet av dispens som söks hos Regionförvaltningsverket kommer dock att minska i och med den nya arbetstidslagen.

Övergångsbestämmelse

Bestämmelserna i den gamla arbetstidslagen får tillämpas till slutet av

innevarande kollektivavtalsperiod, för byggbranschernas del till 30.4.2020.

Du hittar närmare information om ändringarna i arbetstidslagen på <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2019/20190872#L10P49>

Maximiarbetstid och ordinarie arbetstid

- Numeriskt kan man i fortsättningen utföra 54 timmar mer övertid om året (48 veckor x 48/vecka).
- Maximiarbetstiden på 48 timmar omfattar alla arbetade timmar, dvs. ordinarie arbetstid, merarbete, övertidsarbete, nödarbete, arbete för att påbörja och avsluta arbetet.
- Maximitiden på 48 timmar i veckan får inte överskridas under en granskningsperiod på fyra timmar eller en längre granskningsperiod som avtalats i kollektivavtal. Det är alltså möjligt att den enskilda arbetsveckan är längre än 48 timmar.
- Uppföljningen av maximiarbetstiden har ingen effekt på hur ersättningen för övertidsarbete fastställs.
- Maximiarbetstiden påverkar inte längden på den ordinarie arbetstiden som avtalats i kollektivavtal.
- Den ordinarie arbetstiden är fortfarande högst 8 timmar i dygnet och 40 timmar i veckan. Det finns separata bestämmelser om att avtala lokalt i kollektivavtalet.

Arbetstidsbanken och arbetslöshetskyddet

En penningersättning som har betalats inom 2 månader före en permittering på heltid börjar eller under permitteringen periodiseras och förhindrar att den permitterade får arbetslöshetsförmån för motsvarande tid. Med penningersättning avses här ersättning som lyfts från banken och då motsvarande ledig tid inte har hållits.

Också arbetstidsbanksledighet periodiseras om den hålls under permitteringstiden.

Om det gäller en permittering på deltid eller deltidsarbete har arbetstagaren möjlighet att få jämkad arbetslöshetsförmån. Då beaktas dock tid som sparats i och lyfts från arbetstidsbanken om arbetstid.

Då den lön som utgör grunden för dagpenningen beräknas beaktas inte tid sparad i arbetstidsbanken eller penningersättning som tagits ut från banken. ■

Rakennusliiton Vakuutuskassa aloittaa toiminnan

Rakennusliitto perustaa vakuutuskassan turvaamaan rakentajien terveyttä. Vakuutuskassan jäsenet pääsevät lääkärin-tarkastuksiin ja hammaslääkärille.

Janne Mäkinen

Useat Rakennusliiton jäsenet eivät pääse työtervestarkastuksiin säännöllisesti. Myös hammastarkastuksissa käydään liian harvoin. Terveystilan säännöllinen seuranta on kuitenkin tärkeää, jotta voidaan puuttua ajoissa muun muassa korkeaan verenpaineeseen, kohonneeseen diabetesriskiin tai piileviin hammassairauksiin.

Rakennusliiton Vakuutuskassa on liiton uusi rakentajien terveyttä edistävä jäsenpalvelu. Vakuutuskassan jäsenyys on vapaaehtoinen ja maksaa 150 euroa vuodessa. Rakennusliitto lahjoitti kassalle 500 000 euron peruspääoman.

Vakuutuskassan jäsenellä on oikeus joka toinen vuosi lääkärintarkastukseen ja suppeaan laboratoriotutkimukseen, joka sisältää muun muassa kolesterolin- ja sokeriarvot. Niin ikään joka toinen vuosi jäsen on oikeutettu käyttämään hammaslääkärin ja suuhygienistin palveluja 300 euron arvosta.

Kunakin vuonna voi käyttää vain toista terveystarkastusta. Ensimmäisenä jäsenvuotena vuorossa on lääkärintarkastus ja toisena hammaslääkäri. Kassan palveluja voi käyttää ensimmäisen kerran, kun on ollut vakuutuskassan jäsen vähintään kolme kuukautta.

Kysymyksiä ja vastauksia vakuutuskassasta

Miksi Rakennusliitto perustaa oman vakuutuskassan?

Muun muassa lyhyiden työsuhteiden takia monet liiton jäsenet eivät ole ainakaan pysyvästi työterveyspalvelujen piirissä. Terveys on niin tärkeä asia ihmisille, että Rakennusliitto haluaa tukea jäseniään siitä huolehtimisessa.

Vastaako tämä siis työterveyshuoltoa?

Ei, lakisääteinen työterveyshoito on työnantajan järjestettävä. Oikea työterveyshoito pitää sisällään esimerkiksi työmaalla tapahtuvia mittauksia koskien

melua, pölyä ja ergonomiaa. Varmista omalta työnantajaltasi sinulle kuuluvat palvelut.

Kuka kassaan voi liittyä?

Rakennusliiton vakuutuskassan jäseneksi voi liittyä liiton A- ja LO-maksuluokan jäsen. Liittyminen on vapaaehtoista, mutta myös edut koskevat vain vakuutuskassan jäseniä.

Kuinka Vakuutuskassa käytännössä toimii?

Liittyminen tapahtuu helpoimmin netin kautta, kassan kotisivu löytyy osoitteesta vakuutuskassa.rakennusliitto.fi. Siellä on jäsenlomake. Paperisen jäsenlomakkeen saa tarvittaessa esimerkiksi liiton alue-toimistolta. Jäsenmaksun maksettuaan jäsen saa postissa jäsenkortin ja sen mukana ohjeet muun muassa terveystarkastuksen varaamiseen.

Voiko työnantajani maksaa vuosimaksun?

Vaikka vakuutus on sinun omasi, voi työnantaja maksaa puolestasi maksun. Tämä on sinulle silloin verotettavaa tuloa. Työnantaja ei myöskään voi vähentää verotuksessa tätä maksua.

Voiko jäsenmaksun vähentää verotuksessa?

Ei voi. Vakuutuskassa on tavallaan yksityinen vakuutus, joka ei ole verotuksessa hyväksyttävä kulu toisin kuin työttömyyskassan jäsenmaksut.

Voinko liittyä kassaan, jos olen työttömänä?

Kyllä voit.

Miten osoitan olevani vakuutuskassan jäsen?

Asioidessasi Mehiläisessä tarvitset Vakuutuskassan jäsenkortin ja henkilöllisyystodistuksen.

Joudunko käyttämään omaa rahaa asioidessani sopimuksen Mehiläisessä tai Hammasmehiläisessä?

Jos jäsenyys on kunnossa ja jäsenkortti ja henkilöllisyystodistus mukana, et tarvitse rahaa. Jos käyt

tät hammaslääkäripalveluja yli korvausmäärän eli 300 euron arvosta, maksat itse erotuksen.

Kuinka kauan vakuutuskassan jäsenkortti on voimassa?

Kortti on voimassa vuoden ajan jäsenyyden alkamisesta. Kyse ei ole kalenterivuodesta, vaan esimerkiksi maaliskuussa 2020 jäseneksi liittyneen ensimmäisen jäsenkortti on voimassa maaliskuuhun 2021.

Onko vakuutuskassan jäsennumero sama kuin liiton jäsennumero?

Ei ole. Vakuutuskassalla on oma jäsenrekisteri.

Jos en käytä vaikkapa mahdollisuutta lääkärin-tarkastukseen tänä vuonna, voinko hyödyntää edun ensi vuonna?

Etu on käytettävä aina vuosittain.

Hammashoitoetu on 300 euroa joka toinen vuosi. Voinko kerätä etuja monen vuoden ajan ja käyttää sitten kerralla isomman summan?

Katso edellinen vastaus. Kassan tavoite on varmistaa, ettei ihmisellä ole piileviä sairauksia. Siksi etu on käytettävä vuosittain, eikä niitä voi kerätä ”varastoon”.

Jos tutkimuksissa löytyy jotain erikoislääkäriä tai lisätutkimuksia vaativia sairauksia, korvaako vakuutus nämä käynnit?

Ei valitettavasti. Vakuutus korvaa vain yhden lääkärikäynnin, mutta jos sinulta löytyy jotain tutkimuksissa, saat lähetteen erikoislääkärille. Tämä lähete käy myös julkiselle sektorille.

Olen eläkkeellä, voinko minä ostaa tämän vakuutuksen?

Vakuutuskassaan voi liittyä sääntöjen mukaan A ja LO-jäsenyyden omaavat henkilöt. Joten valitettavasti et kuulu tämän kassan toimintapiiriin. ■

ISOVER
SAINT-GOBAIN

TYÖ ON TÄRKEÄÄ.

Mutta nyt, 50-vuotiaana, elämän karaisemana duunarina, tiedän, että tärkeintä ei ole suuret tulot, iso asunto, hieno auto ja pitkien työpäivien tekeminen. Vaan läsnäolo, korjatut välit lähesiin ja leikit mun 5-vuotiaan lapsenlapsen kanssa.

*Markku,
Vantaa*

Lue lisää: **ISOVER.FI**

LÄMPÖ LÖYTYY **PINTAA SYVEMMÄLTÄ.**

SAINT-GOBAIN

Kiinalaiset nosturit tositoimissa

Puristepuomisia nostureita on helpompi sijoitella ahtaalle tontille vaakapuominostureihin verrattuna.

Kalasatamassa on kerrostalotyömaalla 2 puristepuomista nosturia. Nosturimalli sopii hyvin ahtaalle tontille.

Jukka Nissinen

Torninosturinkuljettaja **Kristjan Toomemaa** ohjaa suomalaisittain harvinaisempaa työkonetta, Yongmao STL420A -nosturia. SRV:n Kalasataman Loiston työmaalla on 2 nosto- eli puristepuomista nosturia. Toinen nostureista on asennettu talon rungon sisään. Toisen nosturi on perustettu työmaan tontille ja harustettu kiinni talon runkoon.

Toomemaa työskentelee matalamassa talorungon ulkopuolisessa nosturissa.

- Pihanosturin korkeus on 106 metriä. Kuilukoneen korkeus on 124 metriä, Toomemaa kertoo.

Kiinalaiset Yongmao-torninosturit pystytettiin Loiston työmaalle loppukesästä. Haastattelun aikaan ulkonosturin ohjaamoon joutui kapuamaan koko matkan katutasolta lähtien.

- Ulkopuoliseen nosturiin on tarkoitus tehdä kulkusilta 21. kerroksesta haruksen päälle ensi viikolla.

Toomemaa on tyytyväinen uuteen nosturiin. Ohjaamo on Suomessa rakennettu.

- Yongmaon alkuperäisestä ohjaamosta tämä poikkeaa siinä, että tässä on ylimääräinen kattoikkuna, mistä näkee paremmin puomin pään liikkeet. Suomalaisen Lambertsonin suunnittelemassa ohjaamossa on erityyppinen hyvä ergonomia.

Hyvin suunnitellusta ohjaamosta puuttuu kuitenkin vessa, joten tarpeille on kavuttava alempiin kerroksiin.

Yongmao-nosturin perustekniikka on Toomemaan mielestä vankkaa tekoa. Puristepuominen nosturi muistuttaa autonosturia siinä, että yläpuomit ovat ohjaamoa ylempänä. Tästä on sekä hyötyä että haittaa vaakapuomisiin nostureihin verrattuna. Ahtaalle tontille on helpompi mahdollistaa 2 puristepuomista nosturia, sillä niiden puomit eivät tule nostotilanteissa niin helposti toistensa tielle.

- Majakan työmaalla oli 1 perinteinen puominosturi ja kusseilla oli todella kova kiire. Välillä pyöritimme nosturia kolmessa vuorossa. Loiston

Pihanosturi on tuettu 21. kerroksen kohdalla haruksilla talorunkoon. Haruksen päälle tulee kulkusilta nosturiin.

– Aamulla unet karisevat, kun tästä lähtee kiipeämään nosturin koppiin.

– Korkean kerrostalon tuuliolosuhteet vaihtelevat paljon, työsuojeluvaltuutettu Sami Gustafsson kertoo.

työmaa on kuskien kannalta paljon helpompi, koska työtehtävät jakautuvat 2 nosturin välillä.

Tuuli haittaa nostoja

Puristepuomisten nosturien huono puoli on niiden tuuliherkkyys. Tuulenpuuskissa taakka lähtee helposti heijaamaan. Kalasatamassa tuulisia päiviä on riittänyt, joten nostot vaativat hyvää etukäteissuunnittelua.

– Puristepuominen nosturi on rauhallisen miehen kone. Tavallisessa puominosturissa on edestakaisin liikkuva kissavaunu. Puristepuomissa nosturissa nosto tapahtuu aina puomin päästä. Puomin nosto ja lasku on hitaampaa verrattuna kissavaunun liikkeeseen. Kissavaunu on noin 10 kertaa nopeampi nostoissa ja laskuissa.

Kun uudet nosturit tulivat, työvuoroihin ehdotettiin nosturien välistä kiertoa. Satunnaisia vaihtoja lukuun ottamatta työkierto ei toteutunut.

– Lopulta kävi niin, että 2 kuskia ajaa kuulukonetta ja toiset 2 kuskia pihakonetta. Jokaisella on nyt tuttu nosturi, eikä tarvitse reissata niiden välillä.

Toomemaalla oli sattumalta haastatteluviikolla poikkeuksellinen yötyövuoro.

– Yövuoroja on hyvin harvoin. Loisteen työmaalla tämä on vasta toinen kerta. Nostoja ei olisi voinut tehdä päiväsaikaan, sillä tuulensuojaseinien poiskuljetuksen takia paikalle oli tilattu erikoisrekka.

Toomemaa on ollut Kalasataman työmaalla helmikuusta 2017 lähtien. Ensiksi tontilla tehtiin Redin kaupakeskus ja sen päälle rakennettiin Suomen korkein Majakka-kerrostalo. Majakan korkeus on 134 metriä ja siinä on 35 kerrosta. Loistosta tulee 10 metriä ja 2 kerrosta matalampi.

Ovi kiinni tai liekki sammuu

Kirvesmies Sami Gustafsson on SRV:n Kalasataman työmaakohtainen työsuojeluvaltuutettu 2,5 vuoden ajan. Näillä näkymin Gustafssonin pesti kestää kesään 2021 asti. SRV on ilmoittanut Loisto-kerrostalon olevan muutovalmis marraskuussa 2021.

Työmaan vahvuus on tällä hetkellä noin 120 henkeä ja työmaan tekijämäärä on kasvussa.

– Tällä hetkellä tehdään julkisivu- ja väliseinätöitä sekä laatoitusta, Gustafsson nimeää tärkeimmät tämän hetken työvaiheet.

Työsuojelun kannalta työmaan arki on sujunut hyvin, pienillä venähdyksillä ja vastaavilla pikkuhaavereilla on selvitty. Korkea tornitalo vaatii sosiaalituloja myös kerroksiin.

– Meillä on esimerkiksi 12. kerroksessa kahvihuone, jossa on myös jääkaapit työntekijöiden eväille. Siivooja pitää huolen siisteyden lisäksi kahvikoneesta ja sen täydennyksistä. Ylempiin kerroksiin tehdään samanlainen taukotila.

Tuulinen tontti ja korkea kerrostalon runko teettävät lisätöitä. Työmaaperhdytyksessä käydään läpi turvalliset nostotavat.

– Yläkerroksissa ei säilytetä mitään ylimääräistä tavaraa.

Läpivetoa estetään väliaikaisilla varneriovilla.

– Kun julkisivu puuttuu vielä, läpivedosta voi tulla niin kova, että esimerkiksi putkiasentajat eivät pystyisi hitsaamaan.

Ylemmissä aukoinaisissa kerroksissa aukot varmistetaan verkoilla, jotta tuulenpyörteet eivät pääse paiskomaan tavaroita alas. Käsiyökaluissa on oltava rannelenkki tai muu putoamissuojaus reuna-alueella työskennellessä.

– Tuuliolosuhteet vaihtelevat täällä paljon. Yhdessä paikassa voi olla aivan tuuletonta, mutta seuraavasta oivaukosta voi tuulla kovaa. Esimerkiksi kännykkä voi lähteä kädestä hyvin äkkiä.

Paloviranomaisten vaatimuksista kaikkien työntekijöiden kypärissä

on etätunnisteet, jotta hätätilanteessa tiedetään onko kaikki saatu evakuoitua työmaalta.

– Lukulaitteet ovat kulkuteiden varsilla. Olemme kutsuneet paloviranomaiset tutustumaan työmaahan. Tämä on yhteistyötä. Korkeat rakennukset ovat uutta meille molemmille. ■

www.lhkk.fi

Hae nyt Forssassa tammikuussa alkavaan Talonrakennusalan ammattitutkinnon osaan

TORNINOSTURIN KULJETUS

Koulutus on tarkoitettu henkilöille, joilla on työkokemusta rakennusalalta tai nostotöistä.

Koulutuksen sisältö:

- Opiskelijan ohjaus ja perehdyttäminen
- Rakenne ja sähköinen toiminta
- Tarkastukset, kunnossapito ja huollot
- Ajotaito ja nosturin käyttöön liittyvät asiat
- Turvallisuusohjeet, -määräykset ja -säädökset

Lisätiedot ja hakeutuminen www.lhkk.fi/torninosturinkuljettaja

Myös henkilönostin-, varasto-/linkkunosturinkuljettajan koulutukset sekä kuormausnosturin käyttö asennustöissä -koulutukset.

Kysy lisää!

Hannu Pitkänen, p. 040 3474 051, hannu.pitkanen@lhkk.fi

Forssan ammatti-instituutti | Faktia Oy
LOUNAIHÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Ammattikoulusta on moneksi

Rakennusalan urapolut lähtevät toisen asteen opinnoista ja mutkittelevat nosturinkuljettajaksi, huipputimpuriksi, yrittäjäksi ja työnjohtajaksi.

Johanna Hellsten

Rakennusallalla seurataan nyt huolestuneina laskevia hakijamääriä alan opintoihin. Kun vielä vuonna 2014 rakennusalan ja talotekniikan perustutkintoihin pyrki yhteishaussa ensisijaisesti 4 307 opiskelijaa, tänä vuonna pyrkijöitä oli enää 3 379. Kaikista hakijoista ensisijaisia oli vain noin kolmasosa.

Osan syystä voi kantaa rakennusala itse. Rakennusyhtiö Peab teetti vuonna 2018 tutkimuksen, jossa se kartoitti rakennusalan mainetta. Yli 60 prosenttia suomalaisista oli sitä mieltä, että alan maine on mennyt.

Rakentaja-lehti haastatteli Vantaan Varia-ammattioppilaitoksesta valmistuneita alan osajia, jotka eivät ole katuneet lähtemistään rakennushommiin.

Naisemme tornissa

Torninosturinkuljettaja **Kristiina Kokkonen** YIT:stä halusi koneen ohjaimiin jo pikkutyöstä lähtien.

– Olen aina halunnut olla nosturinkuljettaja. Aloitin Variassa vuonna 2012 ja tein rakennustöitä työmaille niin kauan, että oli riittävästi tietoa lähteä kehittämään itseään eteenpäin, Kokkonen kertoo.

Kokkonen mukaan opiskelu ammattioppilaitoksessa ylitti odotukset.

– Se oli paljon enemmän kuin odotin. Meillä oli todella paljon työssäoppimista ja siellä oppi tekemään hyvin erilaisia töitä. Siellä sai myös kokeilla kaikkia eri alojen hommia, Kokkonen sanoo.

Kokkonen aloitti torninosturiopinnot Forssassa 2 vuotta sitten. Tällä hetkellä hän työskentelee Espoon Vermonniityssä kerrostalotyömaalla.

– Rakennusala on paikka, jossa pystyy kehittymään ja etenemään, jos haluaa ja tykkää todellisesta tekemisestä.

Koulutusta, koulutusta

Talonrakentaja, rakennusmestariopiskelija **Juha Kolhinojalla** oli vahva sukuraside alalle.

– Suvussa on kirvesmiehiä ja rakennusliikkeen omistajia. Oli helppo valinta, hän kommentoi.

Kolhinoja aloitti Variassa vuonna 2008 ja suoritti kaksoistutkinnon; luki sekä talonrakentajaksi että ylioppilaaksi. Hän työskenteli opintojen jälkeen NCC:llä. Nykyään hän työskentelee Torppari Yhtiöt Oy:ssä työnjohtajana. Kouluttautuminen leimaa koko miehen työuraa.

– Suoritin ensin ammattitutkinnon, sitten kävin Kiljavalla suorittamassa mittamiehen paperit ja lopulta suoritin myös erikoisammattitutkinnon. Nyt suoritan monimuoto-opetuksena Hämeenlinnan ammattikorkeakoulu HAMK:ssa rakennusmestarin tutkintoa, Kolhinoja listaa.

Kolhinoja kertoo, että ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa houkutti myös raha.

– Ammattitutkinnosta saa 400 euroa. Eihän se hirveän iso summa ole, mutta kyllä se houkuttaa. Ammattitutkinto oli helppo suorittaa, sillä

olin ollut jo riittävän pitkään töissä työmaalla. Soitin koululle ja kerroin, että teen näytöt.

HAMK:n rakennusmestarinlinja on haluttu opintopaikka. 400 hakijasta sisään otettiin vain 35.

– Vähän jouduin kyllä pänttäämään. Jos minulla ei olisi ollut työkokemusta, en olisi päässyt sisään. Opiskelu on haastavaa. Olen viimeksi opiskellut kunnolla 10 vuotta sitten. Nykyään kaikki tieto ja tehtävät ovat koneella, eikä paperisia piirustuksia oikeastaan käytetä, Kolhinoja kertoo.

Monimuoto-opiskelussa lähiopetusta on normaalia vähemmän ja se sijoittuu pitkiin viikonloppuihin.

– Jos ei ota itse selvää asioista, tippuu kärryiltä. Pitää perehtyä siihen, mikä itselle on vaikeaa ja sitten lähiopetuspäivinä kysellä nimenomaan niihin apua.

Kolhinojakin kannustaa kaikkia rakennusallalle.

– Tällä alalla oppii tekemällä ja oma kädenjälki näkyy ympäristössä. Itsekin olen ajellut vanhojen työmaitteni ohi ja ajatellut, että minä olen tehnyt tuon. Ammatissa on paljon ulkona olemista, mitä itse pidän kivana juttuna.

Yritys pystyy jos oikeasti haluaa

Omaa yritystä, Timpurilta Talo Oy:tä nykyään pyörittävä **Mikko Merelä** meni työmaille ensi kertaa töihin 13-vuotiaana. Kun hän huomasi, että siellä pärjäsi tekemällä, oli uravalinta selvä. Hän lähti ammattikouluun isän toiveista huolimatta. Mies hoiti ensimmäiset urakkaneuvottelunsa vanhempien työkavereiden puolesta jo 16-vuotiaana.

– Koulussa istuminen ei oikein maistunut minulle. Eihän se ole normaalia, että 7-vuotias on melkein joka päivä jälki-istunnossa, Merelä arvelee.

Onneksi Merelällä oli apunaan valokuvamuisti, jonka avulla hän pääsi sisään Variaan. Opistossa oli vielä joitakin vuosia sitten hyvin korkea sisäänpääsyräjä.

– Menin melkein huonoimmalla (7,7) keskiarvolla sisään, mutta tulini parhailta papereilla ulos. Tein samaan aikaan hommia työmaalla ja monet työvaiheet olivat minulle jo tuttuja. Piirustusten lukemisen opin ammattikoulussa, Merelä kertoo.

Hän teki muille töitä, kunnes oman talon rakentaminen ja työn yhdistämi-

Juha Kolhinoja on suorastaan ahminut tutkintoja ja koulutusta.

Kristiina Kokkonen pääsi lapsuuden unelma-ammattiinsa, nosturin puikkoihin.

nen alkoi käydä turhan raskaaksi. Merelä kirjoitti rakennusprojektistaan suosittua blogia ”Timpurille Talo”. Pian hänellä oli jo 5 ihmiseltä pyyntö tulla rakentamaan heille. Merelä pani oman firman pystyyn.

– Minulla oli 2 vaihtoehtoa. Joko mennä takaisin toisille töihin ja antaa muiden poimia marjat kakun päältä tai sitten aloittaa yrittäjänä. Ajattelin, että nyt tai ei koskaan.

Nyt takana on 1,5 vuotta yritystoimintaa, johon on kuulunut sekä omakotirakentamista että Huvila & Huussi -ohjelman kulisseyssä pyörimistä.

– Vieläkin tulee kuukausittain eteen uusia asioita yrittäjänä. Olen ollut duunari koko ikäni, ja siitä on sekä hyötyä että haittaa. Ymmärrän, mitä työntekijät haluavat; minkälaisen asioiden pitää olla kunnossa ja miten kannattaa palkita. Toisaalta kaiken maailman pykälät tuottavat päänvauvaa, Merelä kertoo.

Hän sanoo, että yrittäjäksi lähtemisen oli hänelle oikea päätös.

– Se sopii, jos itse diggaa siitä. Olen myös nähnyt alan raadollisuuden. Minulla on kavereita, jotka on pakotettu kevytyrittäjiksi. Yrittäjyyteen pitäisi kuitenkin olla itsellä palo.

Merelä suosittelee rakennusalaa, jos ”likaiset sormet, pitkät päivät ja pakkaset eivät pelota”.

– Näissä hommissa voi päästä hyvin rahoihin kiinni. Tunnen timpureita, jotka pääsevät lähes 100 000 euron vuosituloihin. Toki suuri osa jää perushommiin, mutta tienäminen on ihan mahdollista.

Talonrakentajasta maahommiin

Matti Suursalmi pääsi ensimmäistä kertaa työmaalle 16-vuotiaana, kun

Tapiolan pääkonttoria rakennettiin Espooseen. Suursalmi on YIT:n mies, kuten oli hänen isänsäkin.

– Varian opintojen ohella tein harjoittelut ja kesätöitä YIT:n työmaalla. Tein jo ammattiluokan 1. luokalla päätöksen, että koulutan itseäni myös eteenpäin. Viimeisenä vuotena koulussa meillä oli erillisiä kursseja, joilla käsiteltiin materiaaleja, joita tulee ammattikorkeakoulun pääsykokeeseen, Suursalmi kertoo.

Suursalmen mukaan ammattikoulussa kannustettiin jatkamaan opintoja. Metropolian rakennusinsinööripuolelle oli paljon hakijoita, mutta Suursalmen pääsykokeet menivät putkeen. Suursalmellakin aito kokemus montusta auttoi sisäänpääsyssä.

– Hain 3 kouluun eri puolilla Suomea ja olisin päässyt aloittamaan kaikissa, mies kehaisee.

Suursalmi suoritti armeijan välissä ja meni sitten heti jatkamaan opintojaan. Hän oli työskennellyt pääosin betonirakentamisen parissa, lisäksi hän teki raudoitustöitä ja normaaleja timpurin hommia. Tällä hetkellä hän kuitenkin vetää maanrakennusporukkaa Kivenlahdessa kerrostalotyömaalla.

– Päädyin työnjohtoharjoittelussa maapuolen hommiin. Tuttu työpäällikkö otti minut sinne.

Suursalmi kehuu, että rakennustyö on hyvin monipuolista.

– Vähän ehkä klisee, mutta täällä mikään päivä ei ole samanlainen. Ala on hyvin mielenkiintoinen. Yhden päivän sisällä joutuu soveltamaan oppimaansa eri tavoin, sillä oikein mikään ei mene niin kuin on ennalta suunniteltu. ■

Luottamushenkilöiden täydennyskoulutus tulee taas!

Varmista paikkasi jo nyt kevään kovimpaan luottamushenkilötapahtumaan!

Luvassa muun muassa ajankohtaiskatsaus, työturvallisuus- ja työhyvinvointiasiaa, kansainvälisiä teemoja, tasa-arvoasiaa.. Paljastamme puhujia loppuvuoden mittaan.

Ilmoittaudu jo nyt! Haku aika päättyy 17.1.2020

rakennusliitto.fi/koulutus

(P.S. 100 ensimmäistä mahtuu mukaan)

#RLkoulutus #RLtäyökkäri20
Rakennusliitto

Mestarien opissa työmaalla

Skanskan lanseeraama mestari-kisälli-ohjelma kasvattaa nuorista ammattilaisia.

Johanna Hellsten

Skanska, Rakennusliitto ja Barona Oy kehittivät vuoden 2019 keväällä mestari-kisälli-ohjelman, jonka tarkoituksena oli, että 5–6 nuorelle tarjottin mahdollisuus palkalliseen 6 kuukauden työmaaharjoitteleluun Skanskan pääkaupunkiseudun asuntorakentamisen työmailla syksyllä 2019. Harjoittelu tapahtuisi kokeneen ammattilaisen vierihoidossa.

Pilotti oli kohdennettu rakennus-alasta kiinnostuneille henkilöille, joille oppiminen on luontaisempaa tekemisen kautta kuin koulun penkillä.

– Hakijoita oli paljon, noin 40. Barona teki todella hyvää työtä ja teki meille esikarsinnan niin, että 12 henkilöä tuli meille haastatteluihin, valintoihin osallistunut Skanskan pääluottamusmies **Jari Renlund** kertoo.

Renlundin mukaan haastattelijoiden – joita Renlundin lisäksi olivat Skanskan aluejohtaja **Ilpo Luhtala** ja henkilöstön kehityspäällikkö **Outi Kälkäjä** – tehtävä ei ollut helppo.

– Jokainen niistä 12:sta oli todella hyvä hakija. Haastattelussa olennaisinta oli se, että hakijan motivaatio on kohdillaan. Aluejohtaja Luhtalan tär-

kein kysymys heille oli ”Oletko aamu-virkku niin, että ehdit varmasti aamulla seitsemäksi töihin?” Renlund sanoo.

Kokeneita ohjaajia

Kisällien työmaat sijaitsevat pääkaupunkiseudulla. Helsingin Verkkosaaren As. Oy Verkkosaaren Wandan työmaalla heistä on 2; **Toni Kaikkonen** ja **Eetu Virtanen**. Heidän mestareinaan toimivat ympäristövastaava ja työsuojeluvaltuutettu **Jarmo Heino** (Virtanen) sekä kirvesmies **Pekka Raitanen** (Kaikkonen).

Jarmo Heino on ollut Skanskan palveluksessa jo vuodesta 2002 ja rakennusalan kokemusta hänellä on 23 vuotta. Skanska on kouluttanut hänet ympäristövastaavan työhön. Lisäksi Heinolla on tekniikan alan erikoisammattitutkinto. Raitanen on ollut Skanskalla 22 vuotta timpurina.

Molemmat mestarit ovat käyneet läpi Kiljavan opiston työpaikkaohjaajan koulutuksen. Skanskalla ohjaajat saavat myös rahallisen korvauksen ohjaustyöstä.

– Rahallinen korvaus ei kuitenkaan ole homman tärkein pointti. Vastasin heti kyllä, kun minua pyydettiin tähän hommaan. Pidän sitä niin hyvänä aja-

tuksena, sillä haluan meille nuoria työntekijöitä, Heino korostaa.

Verkkosaaren työmaa on 3 taloyhtiön muodostama umpikortteli. Kaksi kohteista jo valmiina ja tällä hetkellä tehdään 6-kerroksista lamellitaloa sekä hulppeita kaupunkientaloja. Umpi-
pihan keskelle tulee maan alle autotalli ja sen päälle pihakansi asukkaiden oleskelualueeksi.

Monipuolisia töitä

Nuoret ovat nyt ehtineet olla Skanskan leivissä kuukauden. Ensimmäisellä viikolla he saivat tutustua yrityksen konttorilta käsin.

– Silloin käytiin läpi Skanskan käytäntöjä ja työturvallisuutta. Teimme myös vierailun Ruduksen turvapuistoon nuorten kanssa. Me olemme Ruduksen turvapuistossa kumppanina, joten oli helppoa viedä porukka sinne parin tunnin kierrokselle. Mestarit myös tuotiin tapaamaan kisällejä. Toisella viikolla kisällit pääsivät jo työmaalle, Renlund kertoo.

Neljällä 6 nuoresta oli jo valmiiksi työturvallisuuskortti, mutta Skanskalla on tapana pitää uusi työturvallisuuskoulutus uusille tekijöille.

– Vain yhdellä oli aiempaa kokemusta rakennusosalta. Hän oli opiskel-

Mestari Pekka Raitanen ja kisälli Toni Kaikkonen lempipaikassaan talon katolla.

lut sitä ammattikoulussa, mutta opinnot olivat jääneet kesken, Renlund kertoo.

Virtanen opettelee ympäristövastaava Heinin kanssa muun muassa jätehuoltoa, työmaan logistiikkaa ja pölyhallintaa. Kaikkonen seuraa kirvesmies Raitasen perässä erilaisiin paikkoihin, joissa timpuria tarvitaan.

Miten kisällien opetus vaikuttaa ohjaajien työhön?

– Asiat pitää tehdä vähän varovaisemmin ja hitaammin, sillä tuoreiden tekijöiden pitää tottua ympäristöön ja olosuhteisiin. Itse olen oppinut ohjaamisesta. Itsellekin tulee uusia juttuja, kun opettaa uutta kaveria siinä, miten töitä tehdään. Koska Eetulla ei ole aiempaa kokemusta alalta, pitää myös muistaa kertoa, miksi asiat tehdään niin kuin ne tehdään. Turvallisesti ja oikein, Heino kertoo.

– On hyvä, kun on nuori kaveri mukana, siinä on yhdet auttavat kädet lisää. Hän seuraa mukana ja oppii samalla. Yritän myös antaa Tonille itsenäisesti suoritettavia tehtäviä, kun olen ensin itse näyttänyt malliksi, Raitanen kuvaa.

Molemmat ohjaajat painottavat sitä, miten hyvä tapa mestari-kisälliprojekti on saada uusia osajia alalle.

– Suurin merkitys on siinä, että päästään opettamaan nuoria alusta alkaen. Esimerkiksi vuokramiehiä ei pysty samalla tavalla ohjaamaan ympäristöasioissa, sillä asiat ovat monimutkaisia ja se vaatisi aikaa. Esimerkiksi siivouksen suunnittelun ja siivousjärjestysasiat oppii kädestä pitäen parhaiten.

Työnjohtaja **Veijo Kallion** mukaan kisällien olo työmaalla ei näy hirveästi työmaan johdon suuntaan.

– Kyllähän se lisäkäsä työmaalle tuo, vaikka ammattitaitoa ei vielä olisikaan hirveästi, Kallio toteaa.

Eksyksistä eteenpäin

Eetu Virtanen heräsi vuosi sitten siihen, että hän on sellainen paljon puhuttu ”syrjäytynyt nuori”.

– Olen asunut Porvoossa, eikä elämäni ole ollut aina ruusuilla tanssimista. Lopetin lukion toisena vuotena kesken kiusaamisen takia, päädyin väärin porukoihin ja kun pitkäaikainen tyttöystävä jätti 2 vuotta sitten, alkoi alamäki, Virtanen kertoo.

Vuosi sitten hän päätti muuttaa Helsinkiin, jätti vanhan kaveripiirinsä ja alkoi rauhoittua.

– Viime kesänä tajusin, että minun on saatava joko koulutus tai ammatti.

Eetu Virtanen ja ympäristövastaava Jarmo Heino poseeraavat työtehtävät välissään. Uretaanipakkaukset kerätään ja toimitetaan ongelmajätteiden käsittelylaitokseen.

Huomasin Instagramissa Skanskan ilmoituksen ja panin hakupaperit sisään. En olisi ikinä uskonut, että pääsen haastatteluun, kun minulla on ollut huonoa tuuria elämässä.

Nyt ensimmäinen kuukausi Skanskalla on takana ja nuori mies puhkuu intoa.

– Jokainen päivä on erilainen. Innostavinta on työmaan logistiikan hallintaa. Siitä riippuu niin paljon se, kuinka turvallista työmaalla on liikkua, Virtanen kertoo.

Hän on tyytyväinen siitä, että hän päätyi juuri oikean miehen ohjattavaksi.

Virtanen pitäisi mahtavana, jos vastaava mestari-kisälli-tapa yleistyisi koko Suomessa.

– On paljon nuoria kavereita, jotka ovat jääneet syrjään. Tämä voisi auttaa siihen.

Työmaan henkeä Virtanen kehuu hyväksi.

– Olin ihan hämmästyneyt siitä. Jos jollakin on huono päivä, sitä ei

pureta työkavereihin vaan kaikille ollaan ystävällisiä. Ja ihmisiä ei pelkäänsä tervehditä, heitä tervehditään nimeltä.

Puusepistä timpuriksi

23-vuotias **Toni Kaikkonen** valmistui puusepäksi vuonna 2018.

– Rakennusala alkoi kiinnostaa jo puusepän opintojen aikana, kun pääsin käyttämään rakennuksillakin käytettäviä sähkötyökaluja. Puusepän tutkinnolla työmahdollisuudet eivät olleet hyvät. Huomasin netistä mainoksen mestari-kisälli-ohjelmasta ja panin hakupaperit sisään, Kaikkonen kertoo.

Kaikkosen mukaan kokemus ensimmäiseltä kuukaudelta on ollut todella hyvä.

– Olen oppinut paljon asioita, joita en ole ennen osannut. Raitasen ohjeistus on ollut selkeää ja työturvallisuusasioita on korostettu todella paljon, Kaikkonen kertoo.

Wandan työmaalla viimeistellään nyt lamellitaloa ja vasemmalla näkyviä kaupunkipientaloja. Pientalojen katoille tulee viherkatot.

Kiinnostavimpana työnä tähän mennessä hän on pitänyt kattohommia.

– Teimme siellä seinäasennuksia. Olihan siellä ylhäällä mielenkiintoista. Rahtasimme tarvikkeet ylös ja päästiin hommiin. Se on ollut tähänastisista töistä pisin kestäen 2 viikkoa.

Tällä hetkellä Kaikkonen tekee parkkihallissa alaslaskettujen kattojen äänieristyksiä villoittamalla ja asentamalla levyjä.

– Olemme olleet siellä täällä ja välillä on pitänyt siirtyä kesken hommasta toiseen. Töiden kulku kun riippuu myös toisten hommista, Rantanen kertoo.

Kaikkonen kehuu työmaan meininkiä.

– Työmaalla on hyvä henki, ei voi muuta sanoa. Ja vastaanotto on ollut lämmin. Vaikka työ on välillä fyysisesti raskasta, jos tulisi oikeasti jotain vaikeita asioita, apua voi pyytää ja sitä myös saa, hän toteaa.

Tulevaisuuden tekijöitä Skanskalle

Tällä hetkellä Skanskalla ei Renlundin mukaan ole vaikeaa saada työvoimaa.

– Tarjokkaita on aika paljon. Minulle tulee 5–10 hakemusta per 2 viikon jakso. Yksi merkittävän iso hakijaryhmä ovat ulkomaalaiset työntekijät. Sii-

nä on se ongelma, että kielimuri saattaa olla korkea, sillä moni ei puhu suomea. Onhan toki sellaisiakin työmaita, joilla pärjää englannilla, mutta kyllä se työturvallisuuden kannalta on hankalaa, Renlund kertoo.

Kesän jälkeen Verkkosaarenkin työmaalle on palkattu uusia tekijöitä. Hyvä tilanne ei kuitenkaan jatku välttämättä loputtomiin.

– Katsoin meiltä listausta, kuinka monta yli 58-vuotiasta ihmistä meillä on töissä. Noin 45 henkilöä jää eläkkeelle seuraavan 5 vuoden aikana. Tämä mestari-kisälli-ohjelma on yksi keino eläköitymisen taklaamiseen, Renlund sanoo.

– Haluamme firmaan uusia osajia. Minun ympäristövastaavan työnkuvaani on vaikeaa muuten opettaa. Olen tosi ylpeä Eetusta. Hän on omaloitteinen ja nokkela. Hänestä tulee vielä meidän mies, Heino toteaa.

Puolivuotisen harjoittelun jälkeen – mikäli molemmat osapuolet näin haluavat – kisälleillä on mahdollisuus saada Skanskalta toistaiseksi voimassa oleva työsopimus. Ainakin tällä hetkellä näyttää hyvältä.

– Barona jututti äskettäin sekä kisälleille että mestareita. Molempien kommentit olivat myönteisiä, Renlund kertoo. ■

RAKENNUSLIITON LÄNTISEN TOIMINTA-ALUEEN JÄSENHANKINTAKILPAILU

*Pääpalkintona
aurinkoloma
kahdelle!*

+ joka kuukausi jaossa Holiday Club -viikonloppumajoitus tai Viking Line -risteily kuukauden jäsenhankkijalle!
Tarkat ohjeet kilpailuun: www.jasenhankintakilpailu.rakennusliitto.net
Kilpailuun voivat osallistua kaikki Rakennusliiton jäsenet (Läntinen toiminta-alue). Kilpailuaika 30.9.2019-30.6.2020

Työturvallislainsäädäntöön tulossa muutoksia

Alle 25 tonnimetrinen torninosturien laaja käyttöönotto vähentää rakentajien käsin tehtäviä nostoja ja parantaa rakentajien työssäjaksamista.

Suomessa torninosturia on saanut ajaa kuljettaja, jolla on suoritettuna ammattitutkinnon osa. Torninosturia on saanut ajaa myös työsuojeluviranomaisen kirjoittamalla työmaakohtaisella poikkeusluvalla. Pätevä ja osaava kuljettaja sekä alamies/taakansitoja ovat tärkein osa turvallisen nostotyön toteutumista rakennustyömailla.

Sosiaali- ja terveysministeriön johdolla on valmisteltu lainsäädännön muutosta alle 25 tonnimetriä nostavien pilkkitorninosturien ajopätevyyksiin. Jatkossa niiden kuljettamiseen vaaditaan lupa työnantajalta. Ennen kirjallisen luvan antamista työnantajan tulee varmistaa, että työntekijällä on saamansa koulutuksen perusteella riittävä kyky ja taito nosturin kuljettamiseen.

Kuormamomentiltaan enintään 25 tonnimetriä olevia torninostureita on toistaiseksi ollut rakennustyömailla käytössä suhteellisen vähän. Ennen koneiden käyttöönottoa ja kirjallisen luvan antamista työnantajan tulee huolehtia työntekijän riittävästä osaamisesta asianmukaisella koulutuksella. Yrityksille räätälöityä koulutusta on saatavilla jo nykyisinkin, mutta lainsäädännöllisen muutoksen myötä koulutustarjonta laajenee.

Työnantajan hankkiessa nosturin käyttökoulutusta työntekijälleen, on syytä kiinnittää erityistä huomiota koulutuksen sisältöön.

Mistä asiallista pilkkinosturikuljettajan koulutusta voi etsiä? Työsuojeluviranomaisen ylläpitämälle Työsuojelu.fi-sivustolle on tarkoitus kerätä tietoa koulutusta järjestävistä tahoista. Lähtökohtaisesti koulutuksen tulee olla laite- tai tyyppikohtaista ja sisältää riittävästi ajoharjoittelua koulutuksen aikana. Huomioitavaa on, että linkkunosturia voi kuljettaa edelleen henkilö, jolla on suoritettuna ammattitutkinnon osana henkilökohtainen pätevyys torninosturinkuljettamisesta.

Nyt tehtävällä lainsäädännöllisellä muutoksella on tarkoitus edistää uuden tekniikan käyttöönottoa rakennustyömailla. Muutoksella voidaan arvioida rakentajien työergonomian paranevan, kun taakkojen nostoissa ja tavaroitten siirrossa siirrytään käyttämään entistä useam-

min tarkoituksenmukaisempia pilkkinostureita sen sijaan, että käytettäisiin asennustyöhön soveltumattomia nostureita tai henkilötyövoimaa.

Taakan kiinnittäminen nosturiin ja noston ohjaaminen, eli niin kutsuttu alamiestyöskentely, on vaativaa ja työturvallisuuden kannalta kriittistä työtä, minkä vuoksi on katsottu tarpeelliseksi kiinnittää tähän erityistä huomiota työvaiheeseen lainsäädännön muutoksella. Siksi alamiehen taakansitojana työskentely edellyttää jatkossa kirjallista lupaa työnantajalta. Tarkoituksena on parantaa nostotyön turvallisuutta edellyttämällä, että alamiehenä voisi työskennellä vain työntekijä, jonka osalta työnantaja on varmistanut, että työntekijällä on saamansa koulutuksen – tai aikaisemman työkokemuksensa perusteella – riittävä kyky ja taito taakan kiinnittämiseen.

Taakansidonnan lisäksi osaava alamies hallitsee nosturin ohjaamisen käsimerkein ja radiopuhelimella. Lisäksi alamies kiinnittää taakan oikeilla nostoapuvälineillä turvallisuuden varmistamiseksi. Alamies tuntee eri nostoapuvälineet ja nostoapuvälineiden hylkyperusteet. Tarkoituksena on korostaa alamiestyöskentelyn tärkeääkin tärkeämpää merkitystä nostotyön turvallisuuden kannalta.

Rakennustyömailla on jo nyt jonkin verran taakansitojia, joilla on riittävät kyvyt tehtävään. Säädosmuutos tuo kuitenkin työnantajille tarvetta kouluttaa osaavia alamiehiä taakan kiinnittämiseen asennuskäytössä olevaan nosturiin.

Rakennusliitto on vahvasti myötävaihtanut lainsäädäntömuutoksiin, joilla parannetaan Rakennusliiton jäsenten työturvallisuutta ja työssäjaksamista. Alle 25 tonnimetrinen torninosturien kuljettajilta edellytettävä koulutus ja työnantajan kirjoittama lupa, sekä alamies-taakansitojalta edellytetty työnantajan kirjallinen lupa tulevat säädosmuutoksen myötä voimaan 1. päivä maaliskuuta 2020.

Säädosmuutoksen voimaantuloon on suhteellisen lyhyt aika, joten kannattaa panna toimeen mestoilta, joita tämä asia koskee! ■

Tapio Jääskeläinen
työympäristö-
asiantuntija
Rakennusliitto ry

Joulukorttien sijaan jouluruokaa lapsiperheille

Rakennusliitto on taas mukana Hyvä joulumieli -keräyksessä, jonka avulla 28 000 perhettä saa täytettä joulupöytänsä.

Teksti: Salla Virtanen
Kuva: Johanna Hellsten

Hyvä joulumieli -keräyksen tuotoilla lahjoitetaan 70 euron arvoisia ruokalajakortteja lapsiperheille, joiden joulunviettoa köyhyys varjostaa. Keräyksen toteuttavat nyt jo 23. kerran Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suomen Punainen Risti ja Yle.

Rakennusliitto ei ole enää vuosiin lähettänyt yhteistyökumppaneilleen joulukortteja, vaan lahjoittaa joulutervehdysrahat hyväntekeväisyyteen. Vuodesta 2013 saakka kohteena on ollut Hyvä joulumieli -keräys.

Keräykseen osallistutaan, jotta rakentajat voivat yhdessä helpottaa vähävaraisten perheiden joulunviettoa. Liiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** toteaa, että Hyvä joulumieli -keräys vie avun oikeaan osoitteeseen.

– Yhteinen turvallisuus ja ilo ovat niitä lapsuuden joulutunnelmia, jotka itse kukin muistaa aina. Lasten hyvä joulumieli valaisee koko perheen joulujuhlan.

Lahjakortti tulee yllätyksenä

Suomen Punaisen Ristin sosiaalisen hyvinvoinnin koordinaattori **Maaret Alaranta** korostaa, että toimeentulonsa kanssa sinnittelevälle perheelle 70 euroa on iso raha. Lahjakortin voi käyttää vain ruoan ostamiseen, jolloin perheet saavat esimerkiksi hankittua joulupöytänsä tavallista hieman juhlavampaa ruokaa.

– Kun lahjakortilla saa ruokaa, rahaa jää ehkä myös lasten lahjoihin, Alaranta sanoo.

Lahjakortin saajaksi ei voi hakea, vaan se tulee saajalleen yllätyksenä, joululahjana. Taloudellista tukea joulun aikaan tarvitsevat perheet löytyvät eri puolilta Suomea neuvoloiden, kouluterveydenhuollon, sosiaalitoimistojen ja seurakuntien avulla. Alaranta kertoo, että myös perheen muu tilanne, esimerkiksi sairaudet ja työttömyys huomioidaan. Perheessä tulee olla ainakin yksi alle 18-vuotias lapsi.

Hyvä joulumieli -kampanjassa arvioidaan, että lahjakortit tavoittavat alle puolet maamme vähävaraisista perheistä. Pienituloisissa perheissä elää Suomessa 119 000 lasta. Se on yli 11 prosenttia kaikista lapsista. Kaikkein eniten köyhyys koskee yksinhuoltajaperheitä, pienten lasten perheitä ja monilapsisia perheitä.

– Köyhyys tarkoittaa, että perheessä tingitään harrastuksista, vaatteista, lomailusta, jopa silmälasien uusimisesta tai lääkkeitä, Alaranta kuvailee.

Taloudellisilla ongelmilla on suuria vaikutuksia lapseen, ja köyhyys koskettaa monenlaisia perheitä.

Lapsiperheessä voi olla köyhyyttä, vaikka vanhempi tai vanhemmat kävisivät töissä. Palkka ei välttämättä riitä elämiseen etenkin isoissa kaupungeissa, joissa asumiskustannukset ovat korkeat.

Raha menee oikeaan osoitteeseen

Hyvä joulumieli -keräys lähti liikkeelle Ylen Aamu-TV:n silloisen toimittajan **Arto Nybergin** ideasta vuonna 1997. Ensimmäisenä vuonna keräyksen tuotto oli 50 000 euroa, ja siitä lähtien kerätty rahamäärä ja jaettujen lahjakorttien määrä on kasvanut tasaisesti. Yhteensä tähänastisten 22 vuoden aikana on kerätty vähävaraisille lapsiperheille 19,2 miljoonaa euroa.

Rahaa lahjoittavat sekä yritykset ja yhteisöt että yksittäiset henkilöt. SPR:n varainhankinnan koordinaattori **Regina Laurén** kertoo, että viime vuosina noin 60–65 prosenttia saaduista tuotoista on tullut yrityksiltä.

Kerätystä rahasummasta noin 2,7 prosenttia menee kuluihin, ja loput lahjoitetaan lahjakortteina suoraan apua tarvitseville perheille. Kulut ovat keräystekniikkaa, pankkikulua ja lahjakorttien lähetyskuluja. Kaikista muista kuluista, kuten mainonnasta ja materiaalien painattamisesta, keräyksen järjestäjät vastaavat itse. Lahjakortteja annetaan joka tapauksessa ennakkoon sovittu määrä.

– Keräykselle asetetaan tavoite, joka pyritään saavuttamaan. Jos tavoite ei toteudu eikä edellisvuodelta ole tarvittavaa ylijäämää, järjestäjät maksavat puuttuvan osuuden, Laurén kertoo. ■

Loppusyksyn harmaana päivänä viimeisteltiin Tampereella ratikan ylittävän ratasillan alapintaa. Sillalla kulkevaa rataa tehtäessä, 1800-luvun lopussa, menehtyi työmaalla peräti 14 työmiestä.

Ratatyöt olivat ennen hengelle hupaa

Kalle Kallio on tutkinut 1800-luvun ja 1900-luvun alun radantekijöitä ja heidän työolojaan.

Esa Tuominen

Jos joku epäilee, että työturvallisuuden puolesta tehty työ ei ole kantanut hedelmää, kannattaa hänen kääntyä **Kalle Kallion** puoleen.

Kallio valmistele parhaillaan tohtorinväitöskirjaa suomalaisista radanrakentajista vuosina 1857–1940. Työn aikana hänelle on paljastunut karmivia tietoja siitä, kuinka vaarallista radanrakentajien työ oli menneinä vuosikymmeninä.

– Tutkimukseni aikana ratatyömailla sattui yli 200 kuolemaan johtanutta työtapaturmaa. Moni jäi soravaunun töytäisemäksi tai hautautui maamassojen alle. Kivenmuruset sokeuttivat kivityömiehiä.

– Ei ole ihme, että radanrakentajista puhuttiin raajarikkoisten armeijana.

Radanrakentajat kuuluivat Rakennustyöläisten liittoon. Heitä oli parhaimmillaan jopa yli kymmenen tu-

hatta. Rakennustyöläisten liiton puheenjohtajana 1930-luvulla toiminut **Tuomas Bryggari** oli taustaltaan radanrakentaja.

Ei suojarusteita

Kalle Kallion varsinainen työpaikka on Tampereella sijaitseva Työväenmuseumo Werstas, jonka johtajana hän on toiminut jo 15 vuotta. Väitöskirjaansa varten hän on ottanut vapaata museonjohtajan tehtävistä.

Kun mietimme Kallion kanssa sopivaa kuvauspaikkaa, hän ehdottaa Tampereen ratikan raiteita, jotka ovat jo lähes valmiit. Yhdessä kohtaa Jyväskylään vievä rata kulkee ratikan raiteiden yli siltaa pitkin.

– Ratikan raiteita rakennettaessa ei kuollut kukaan, eikä tainnut pahemmin edes loukkaantua. Sen sijaan Pohjanmaan radan työmaalla menehtyi 1880-luvun lopulla 14 työmiestä, Kallio vertailee.

– Siitä näkee, että edistys työturvallisuudessa on ollut huikkea.

Kun ennen vanhaan rakennettiin rataa, ei tunnettu oikeastaan minkäänlaisia suojarusteita. Ei ollut kypäriä, ei turvajalkineita, ei kunnollisia silmäsuojaimia. Kun kalliota räjäytettiin, ei räjäytyskohtaa peitetty, vaan kivet sinkoilivat minne sattui.

– Erittäin vaarallinen työmenetelmä oli ”onttoaminen”. Se ei ollut periaatteessa sallittua, mutta työjohto katseli sitä läpi sormiensa. Onttoamiseen ryhdyttiin silloin, kun rata meni vaikkapa soraharjun läpi. Maata kaivettiin pystysuorasta seinämästä, josta soraa oli hankala irrottaa. Jos seinämän alareunaan kaivettiin onkalo, maa voitiin saada romahtamaan kerralla. Leikkauksen pohjalta sora oli paljon helpompi lapioida pois.

– Vahinko vain, että radantekijöitä jäi usein romahtavan soran alle.

Kallio kertoo vuonna 1915 sattuneesta onnettomuudesta, joka johtui maan jäätyemisestä. Leikkaukseen oli jäänyt kieleke, jonka työmies pehmitti virittämällä tulen sen alle. Jäinen

Kalle Kallio on tutkinut menneiden vuosikymmenten radantekijöitä.

”kami” tippui ja tappoi nuotioonsa puhaltavan miehen.

Jossain vaiheessa kivityöntekijöille annettiin ”suojalaseja”, joissa lasin virkaa toimitti teräsverkko. Sellaisia laseja oli kuitenkin hankala pitää eivätkä työläiset pitäneet niistä. Kun sit-

Juha Kekki: "Ratatöistä on tullut turvallisia"

– **TÄYTY** sanoa, että paljon on työturvallisuudessa päästy eteenpäin noista ajoista.

Näin kommentoi yli 20 vuoden ratatyökokeumuksella entisaikojen menoa **Juha Kekki**, jonka työnantaja nykyään on Destia Rail Oy. Luottamusmiesvuosia hänelle on kertynyt 12 kappaletta. Tällä hetkellä hän on firmansa varaluottamusmies.

– En ole tuollaisesta onttoamisesta kuullutkaan. Ehkä silloin kun aloitin, minulla oli vielä joitakin vanhoja työkavereita, jotka olisivat aikanaan ontonneet soraharjuja.

– Enää ei radantekijöitä jää maamassojen alle. Nyt töitä tehdään kaivureilla, joiden alla on kiskopyörät eli ne liikkuvat rataa pitkin. Eikä

jyrkkää seinämää ole lupa kaivaa lainkaan, pitää tehdä luiskat.

Kekin työuran aikana ratatöihin on tullut monenlaisia suojavarusteita.

– Kun aloitin, eivät heijastavat liivit olleet pakollisia, mutta nyt ne pitää olla. Samoin turvajalkineet ja kypärät.

Aivan uusi "virkamieskin" on ilmestynyt ratatyömaille 1990-luvulla: turvamies.

– Jos töitä tehdään kahta ja puolta metriä lähempänä rataa, on työmaalla oltava turvamies. Hän varoittaa, jos juna lähestyy. Varoitus tehdään joko pillillä tai radiopuhelimella.

Yksi asia ei ole vuosikymmenten saatossa kuitenkaan muuttunut. Rataa tehdään yhä urakalla.

Kouvolaalainen Juha Kekki on toiminut pitkään radantekijöiden luottamusmiehenä.

– Ja kiire on. Ellei tavoitetta täytetä, nap-sahtavat firmalle sakot.

Varaluottamusmies Juha Kekki arvioi, että nykyään Suomessa työskentelee 4 000–5 000 radanrakentajaa. Alan suurimmat firmat ovat Destia, VR, Lännen satamapalvelu, Kreate sekä Winco.

ten tuli lasisia silmäsuojuksia, saattoivat lentävät, terävät kivet joskus rikkoo suojalasit, mistä oli ikäviä seurauksia silmille ja kasvoille.

"Huimapäisten" työläisten oma syy

Kun monilukuisia ja usein vakavia työtapaturmia selvitettiin, oli työnantajilla ja viranomaisilla – jotka olivat radan teossa sama asia, valtio kun oli työnantajana – aina yksi syyllinen: työntekijät.

– Työntekijät olivat väitteiden mukaan niin hurjapäisiä, että vähät välittivät työturvallisuudesta. Tämä on kuitenkin korkeintaan osatotuus, Kallio arvioi.

– Rataa tehtiin urakkapalkalla ja jatkuvassa kiireessä. Kun urakat olivat kireitä, yrittivät työläiset tietysti saada aikaan tulosta niin nopeasti kuin mahdollista. Usein siinä joutui työturvallisuus väistymään tuloksellisuuden tieltä.

Kallio muistuttaa, että työnjohto ei ollut kiinnostunut alhaisista työtapatu- turmaluvuista vaan vain siitä, että rata valmistui nopeasti. Silloin ei pidetty kirjaa, että työmaalla olisi eletty niin ja niin monta päivää ilman työtaturmia.

– Vaikka oli asia toki niinkin, että ratatyömaat olivat varsinaisen äijäkulttuurin keskuksia. Sellainen työläinen, joka pelkäsi tapaturmia, ei siellä pärjännyt.

Kivityömiehet työläisten aatelia

Ratatyöt tarjosivat maaseudulta tuleville nuorille miehille reipasta ulkotyötä ja paremmat ansiot kuin mihin talojen pelloilla oli mahdollisuus päästä. Radantekijöistä arvostetuimpia olivat kivimiehet.

– Kun kivimies meni kauppaan, näki kauppias hänen kivenpölyisistä saappaistaan, missä töissä asiakas oli. Tällaiselle asiakkaalle myytiin velaksi-kin, toisin kuin lapiomiehille, joiden ansiot olivat epävarmempia.

Myös vahvat miehet olivat ratatöissä arvostettuja. Voimakas lapiomies saattoi urakatöissä lapioida päivässä jopa parikymmentä kuutiota soraa. Tällä työsuorituksella pääsi jo palkoille.

Mitä pidemmälle 1900-luvulla tultiin, sitä koneellisemmaksi radanteko muodostui. Ensimmäinen kaivinkone ilmaantui ratatöihin vuonna 1912, mutta koneellinen kaivaminen yleisty hitaasti – lapiot olivat vielä pitkään käytössä.

Kuorma-autoilla ruvettiin ajamaan soraa laajemmin vasta 1930-luvulla, vaikka ensimmäinen kuorma-auto otettiin käyttöön jo vuonna 1914. Aluksi lavalle mahtui vain puolitoista kuutiota soraa. Eivätkä autot kestäneet kehoilla reiteillä kuin nelisen vuotta.

– Mutta nopeaa oli radanteko ennen vanhaan. Kun hiljattain valmistu-

nutta 18 kilometrin mittaista Helsingin lentokenttärataa rakennettiin seitsemän vuotta, valmistui Savon rataa 274 kilometriä vain 3,5 vuodessa.

– Tosin rautateiden taso ei ollut silloin sellainen kuin nykyään. Aika keikkuvaahan se meno niillä vanhoilla radoilla oli. Talvisaikaan ei pääsyt lujempaa kuin 25 kilometriä tunnissa. ■

Nykyään raiteet valmistuvat hitaammin kuin ennen, mutta niiden taso on jotain vällän muuta kuin entisaikoina. Ratapolkyt ovat nykyään betonisia.

Kaipaako kuntoutusta?

MONIAMMATILLINEN YKSILÖKUNTOUTUS ON LOISTAVA MAHDOLLISUUS

Moniammatillinen yksilökuntoutus on Kelan kustantamaa ja voit hakea siihen ympäri vuoden.

MONIAMMATILLINEN YKSILÖKUNTOUTUS HÄRMÄSSÄ
 Voit hakea kuntoutukseen jos sairaus alentaa sinun työ- ja toimintakykyäsi työssä ja vapaa-aikana. Keskitymme sairauksien vuoksi alentuneen työ- ja toimintakyvyn edistämiseen. Kuntoutus toteutetaan max 16 vrk, 2-3 jaksossa. Ohjelma suunnitellaan asian- tuntijoiden kanssa vastaamaan juuri Sinun kuntoutustarpeitasi.

LISÄTIETOJA: Riitta Puumala | puh. 050 371 4712
 riitta.puumala@harmankuntokeskus.fi

Rakennusliitto
BYGGNADSFÖRBUNDET

Pari päivää harjoittelua ja Julien Della Vallella alkavat jo perustustyöt sujua.

Hiljaa hyvä tulee

Sokkelityömaalla pärjää viittomakielellä.

Jukka Nissinen

Vantaan Koivukylässä Perustavan asentajaporukka on aloittanut työt pari päivää aikaisemmin. Samalle tontille tulee paritalon ja omakotitalon perustukset. Valuelementtien paikkoja määritetään viittomakielellä, kun asentaja **Kim Sallinen** osoittaa harjoittelija **Julien Della Valle** seuraavien muottielementtien sijoituspaikat.

Della Valle on juuri aloittanut 3 viikon mittaisen harjoittelujakson.

– Ensimmäisenä harjoittelupäivänä kaikki oli minulle uutta ja sekavaa. Minulla oli sen päivän ajan tulkki mukana, Della Valle kertoo.

Tämä haastattelu on tehty Kim Sallisen tulkkamana.

– Kun asiat oli käyty läpi, työ oli helppoa.

Haastattelu tehtiin Della Vallin kolmantena harjoittelupäivänä, jolloin valuelementtien sijoittelu ja muu avustava työ sujui jo mallikkaasti.

– Ensimmäinen työviikko Perustavan työmaalla on hankala jokaiselle uusien työtapojen vuoksi, Sallinen muistaa hyvin oman tulonsa perustusten tekoon.

Della Vallella on aikaisemmin tehnyt rakennustyömaiden mittaista takymetrillä, mutta muuta rakennusalan työkokemusta hänellä ei ole.

– Mittamiehen ja perustusten teossa on yhtäläisyyttä kuvien lukemisessa. Jotkin asiat on helppo hahmottaa entisen työkokemuksen ansiosta.

Mikäli työ tuntuu harjoittelun jälkeksi mielekkäältä ja yritys sekä työnjohto asialliselta, Della Valle voisi harkita Perustavaa työpaikakseen. Sallisen mukaan kuurot työkaverit eivät erotu millään lailla muista työntekijöistä.

– Samalla lailla hommat hoituvat kuin kuulevillakin. Betoniperustetyömaalla on helppo ottaa kontaktia viittomalla tai vilkuttamalla kypärävaloa.

– Me kuurot emme pelkää työntekoa, vaan yritämme tehdä parhaamme. Asentajan ammatissa ei ole väliä sillä, onko kuuro tai kuuleva, Della Valle sanoo.

Perustukset tehdään yleensä 2 asentajan porukalla. Perustavan työkohteessa ei ole poikkeuksellista se, että työmaalla viestitään viittomakielellä. Perustavan palkkalistoilla on 220 henkilöä.

– Meillä on töissä kymmenkunta kuuroa, työnjohtaja Mikko Salokallio sanoo.

Pullakahvit tyylille duunareille

Perustusten tilaajilta on muutaman kerran tullut palautetta, että työn jäl-

ki on hyvää, mutta työntekijät tuntuivat työkeiltä, koska he eivät vastaa tervehdyksiin.

– Eräs asiakas vei seuraavana päivänä työmaalle pullakahvit, kun hänelle oli kerrottu syy työkeyteen, Perustavan työsuojeluvaltuutettu Kalle Lahtinen kertoo.

Kuurot työntekijät eivät tuo mitään ylimääräistä työtä työsuojeluvaltuutetun tontille. Puhelimet helpottavat kuurojen kanssa työskentelyä, sillä tekstin tuottaminen on helpompaa kuin aikaisempi muistivihkoon kirjoittelu. Kuurot osaavat myös huulitalukemisen taidon, jolloin yksinkertaiset viestit saa perille ilman apuvälineitäkin.

Lahtinen on opettanut kuuroja hitaasti Turussa tulkin avustamana. Turusta on myös kysytty puhelimitse tulkin välityksellä neuvoja raudoituksien teossa.

Julien Della Vallen työparina ja tulkkina on Kim Sallinen (selin).

Mikko Salokallion mukaan töitä on poikkeuksellisen hyvin maaliskuulle asti.

– Toivomme vähälumista talvea. Lumi on pahin peikkomme, pakkasen kanssa pärjää paremmin.

Perustava on laajentunut viime vuosina nopeasti. Vantaan yksikkö on käynnistetty syyskuun alussa. Perustavalla on tällä hetkellä 9 alueyksikköä ympäri maata. Vantaan omakotitalotyömailla oli tänä kesänä poikkeuksellisesti hiljaisempaa.

– Se johtui suurelta osalta siitä, että Vantaan rakennuslupakäsittely oli jumissa. Meillä on kohteita, joissa lupien saaminen on kestänyt 5–7 kuukautta.

Perustavassa työt tehdään urakalla. Firmassa on käytössä oma urakkahinnoittelu. Kalle Lahtisen mukaan asentajat ovat tyytyväisiä urakan tuomaan mahdollisuuteen säätää omia työaikojaan työmaan mukaan. Työtuntien määrää seurataan, jotta kukaan ei kuormittuisi yli oman jaksamisensa.

– Meillä on paljon nuoria ja perheittä työntekijöitä, joilla on intoa tehdä paljon töitä, itsekin asentajana työskennellyt Salokallio huomaa vaaranpaikat.

Kaikki tehdään urakalla

Asentajien työpäivä alkaa aina alueyksikön varikolta, josta lähdetään työmaalle firman pakettiautolla. Vantaalta lähtee työmaalle 4 työparia. Työnjohtajan ja yksikön päällikön lisäksi Vantaalla työskentelee myös rakennesuunnittelija ja myyjä.

Perustava tarjoaa työntekijöille aamupalan ennen töihin lähtöä.

– Meillä on hyvä vakuutus ja ePassi-henkilöstötukortti firman puolesta. Jos ei tupakoi tai käytä nuus-

kaa, saa vuosittain 360 euroa palkanlisää, Lahtinen listaa.

Työvaatteet tulevat Lindströmiltä, sauna on vapaasti käytettävissä. Jos vuoden tuotantotavoitteet täyttyvät, työntekijät pääsevät palkintoreisulle. Muun muassa Dubai ja Kroatia ovat tulleet Perustavan porukalle tutuksi. Perustava tarjoaa kaikille työntekijöilleen ilmaista kielikoulutusta. Tällä hetkellä kurssivalikoimassa on englanti ja viittomakieli.

Kalle Lahtinen työskentelee Vantaan alueyksikön varikolla raudoitusten hitsaajana. Raudoituksia Perustavassa tekee kymmenkunta työntekijää.

– Vantaalla riittää vielä yksi mies raudoittamossa. Mäntsälässä ja Masalassa tehdään raudoituksia 2 vuorossa.

Lahtisen mukaan työntekijät ovat tyytyväisiä urakapalkkaukseen. Urakan perushinnat hinnoitellaan laskentataulukon avulla.

– Meillä on paljon kohteita, joista taulukosta ei pysty suoraan laskemaan hintaa. Sovimme niistä pomon kanssa.

Perustusten monimuotoisuuden vuoksi asentajat neuvottelevat myös raudoitushitsaajien kanssa. Vaikka Lahtisella on pitkä kokemus raudoitteiden teossa, asentajien kanssa kannattaa aina keskustella työn toteutuksesta.

– Pyydän aina palautetta. Oliko jonkin verran liikaa vai jäikö jotain puuttumaan.

Omaa urakkahinnoittelua puoltaa muun muassa se, että raudoitushinnoittelu on yleensä tehty isoja rakennuskohteita ajatellen.

– Mekin kokeilimme tonnihinnoittelua, mutta siitä ei tullut mitään. Teemme nyt urakkaa kappalehinnoittelun pohjalta.

Kalle Lahtinen arvostaa raudoittamon säännöllisiä työaikoja.

Lahtisen omalla työpisteellä raudoitukset pystyy tekemään pääasiassa pöydän päällä, mikä säästää selkää.

– Kun aloitin raudoittajan työt elementtitehtaalla, raudoitukset tehtiin lattialla. Tämä on paljon kevyempää. Täällä on myös nosturi käytössä. En

rupea repimään rautoja, siitä ei hyödy kukaan.

Lahtisella ja raudoittajilla on asentajista poiketen säännölliset työajat.

– Asentajat tulevat talvisin harvoin ennen kello 7:ää, koska työmailla ei kuitenkaan näe mitään. ■

**Up Partnersin
Taitava työnhakija -verkkokurssi
Rakennusliiton jäsenille**

- Kurssin voi suorittaa ajasta ja paikasta riippumatta netin kautta.
- Verkkokurssille pääsee kirjautumaan Rakennusliiton nettisivujen kautta tai www.urapalvelut.fi/rakennusliitto/
- Kurssin suorittaminen takaa aktiivisuusehdon täyttymisen 65 päivän seurantajakson ajalta.
- Verkkokurssi on koko ajan jäsenten käytössä, koska aktiivisuuden tarkastelujaksot alkavat eri aikoina.

Syksyllä 2019 on tarjolla uusia kurssikokonaisuuksia. Kurseista saa osallistumistodistuksen, joka toimitetaan Rakennuskassaan.

Vuoden vaihteessa on palkallisia arkipyhiä

Jouluna ja vuodenvaihteessa on jälleen tänä vuonna arkipyhiä, joiden korvaaminen vaihtelee eri työehtosopimuksissa.

RAKENNUS-, MAALAUUS- JA LATTIANPÄÄLLYSTYSALA

Työajan lyhennyksestä ja arkipyhiä maksetaan kaikille työntekijöille erillistä 7,7 prosentin palkanosaa jokaisen säännöllisen palkanmaksun yhteydessä.

Palkanosa maksetaan myös lyhennettyä työpäivää tekeville. Sitä ei voi sisällyttää työntekijän aika-, urakka- tai palkkiopalkkaan. Palkanosa on aina eriteltävä palkkalaskelmassa. Mikäli työntekijä on töissä arkipyhänä, maksetaan hänelle palkka kuten sunnuntaityöstä.

Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

TALOTEKNIikka-ALA

Talotekniikka-alalla korvattavia arkipyhiä ovat jouluaatto, ensimmäinen ja toinen joulupäivä, uudenvuodenpäivä, loppiaainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai ja juhannusaatto.

Korvauserusteena käytetään työehtosopimuksen tarkoittamaa keskituntiansiota. Korvaus maksetaan, mikäli edellä mainitut päivät osuvat työpäiville. Vapaapäiville osuvilta arkipyhiltä ei korvausta makseta.

Korvausta ei kuitenkaan makseta seuraavissa tilanteissa:

- Työsuhde on kestänyt alle 6 viikkoa ennen arkipyhää.
- Työntekijä on luvatta poissa arkipyhää edeltävänä tai lähinnä seuraavana työpäivänä.
- Arkipyhä sijoittuu lauantailla tai sunnuntailla.
- Arkipyhä sijoittuu vanhempain-, perhe- tai kuntoutusvapaan sisään.
- Arkipyhä sijoittuu lomautusta seuranneen kahden ensimmäisen viikon ulkopuolelle.

Itsenäisyyspäivä

Tänä vuonna itsenäisyyspäivä on perjantai 6.12. Työpäiväksi sattuvalla itsenäisyyspäivältä maksetaan lain mukaisin perustein määräytyvä palkka, jolloin palkanmääräytymisperusteena on keskituntiansio.

Kun itsenäisyyspäivä sattuu työntekijän sairautsoman sisään sille ajalle, jolta työnantajalla on palkanmaksuvelvollisuus, maksetaan työntekijälle työpäiväksi sattuvalla itsenäisyyspäivältä palkka.

MAA- JA VESIRAKENNUSALA

Maa- ja vesirakennusalalla vuodenvaihteen arkipyhät korvataan, mikäli ne olisivat olleet työpäiviä.

Jouluaatto, ensimmäinen joulupäivä, uudenvuodenpäivä ja loppiaainen maksetaan, mikäli työsuhde on kestänyt vähintään 6 viikkoa. Palkka on ensimmäisessä, toisessa, kolmannessa ja neljännessä palkkaryhmässä palkkaryhmän mukainen palkka. Muissa palkkaryhmissä maksetaan neljännen palkkaryhmän palkka.

Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

ASFALTTI

Arkipyhäkorvauksen piirissä ovat uudenvuodenpäivä, loppiaainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai, juhannusaatto, jouluaatto, ensimmäinen joulupäivä sekä tapaninpäivä.

Arkipyhäkorvaus on aikapalkan taulukkopalkan mukainen tuntipalkka työntekijän työtuntijärjestelmän mukaisilta säännöllisiltä työtunneilta ilman henkilökohtaista palkanosaa ja ilman ammattitutkinto- ja erikoisammattitutkintolisää.

Arkipyhäkorvauksen ehtona on työsuhteen jatkuminen yhtäjaksoisesti vähintään 6 viikkoa ennen kyseistä arkipyhää.

Itsenäisyyspäivältä maksetaan palkka lain mukaisesti. Mikäli työntekijällä ei ole oikeutta sairautensa vuoksi itsenäisyyspäivän palkkaan, maksetaan hänelle siltä päivältä palkkaa sairausajan palkkamääräysten mukaisesti

VEDENERISTYS

Arkipyhäkorvauksen piirissä ovat uudenvuodenpäivä, loppiaainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai, juhannusaatto, jouluaatto ja ensimmäinen joulupäivä.

Arkipyhäkorvaus maksetaan palkkaryhmä 2:n mukaan.

Arkipyhäkorvauksen ehtona on, että työsuhde on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään 6 viikkoa ennen kyseistä arkipyhää.

Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

RAKENNUSTUOTE

Tänä vuonna itsenäisyyspäivä 6.12.2019 on perjantai.

Laissa itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä on säädetty, että itsenäisyyspäivän sattuessa arkipäiväksi työt on keskeytettävä kuten sunnuntaina. Töiden keskeyttämisestä huolimatta työntekijälle maksetaan itsenäisyyspäivältä, jos se muuten olisi ollut työpäivä, täyttä työpäivää vastaava palkka. Edellytyksenä on, että työntekijän työsuhde on jatkunut ennen itsenäisyyspäivää 6 päivää ja jatkuu edelleen itsenäisyyspäivänä.

Mikäli itsenäisyyspäivä on työntekijän työtuntijärjestelmän mukainen työpäivä, työt tulee keskeyttää ja työntekijälle tulee maksaa itsenäisyyspäivän palkkana täyttä työpäivää vastaava palkka.

Keskeytymättömässä 3-vuorotyössä työt ei kuitenkaan keskeytetä ja työssä oleville maksetaan normaalin palkan lisäksi sunnuntaityökorvaus. Rakennustuoteteollisuuden työehtosopimuksen 19 §:n mukaisesti maksetaan itsenäisyyspäivältä keskeytymätöntä 3-vuorotyötä tekeville työntekijälle 8 tunnin palkka keskituntiansion mukaan myös silloin, kun itsenäisyyspäivä sattuu työntekijän työvuorojärjestelmän mukaisesti vapaapäiväksi.

RTT ry:n ja Rakennusliiton yhteisen kannan mukaan työntekijälle tulee maksaa itsenäisyyspäivän johdosta arkipyhäkorvaus, jos itsenäisyyspäivä on työtuntijärjestelmän mukaan työntekijän vapaapäivä, mikäli työntekijän työsuhde on ennen itsenäisyyspäivää kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 3 kuukautta.

Vuodenvaihteen arkipyhät

Jouluaatolta (tiistai 24.12.2019), joulupäivältä (keskiviikko 25.12.2019), tapaninpäivältä (torstai 26.12.2019) ja uudenvuodenpäivältä (keskiviikko 1.1.2020) maksetaan tessin mukaan arkipyhäkorvaus, kun työsuhde on ennen arkipyhää kestänyt vähintään 3 kuukautta.

Arkipyhäkorvauksen suuruus on työntekijän säännöllistä päivittäistä työaikaa vastaava palkka keskituntiansion mukaan laskettuna. Tarkemmat määräykset arkipyhien ja itsenäisyyspäivän maksamisesta löytyvät työehtosopimuksesta. ■

Suomen päävalmentaja Markku Kanerva (vasemmalla) poseerasi Tanskan, Venäjän ja Belgian virkaveljiensä sekä EM-pokaalin kanssa lohkoarvonnin jälkeen. Kuva: Lehtikuva

Uefan EM-sotku hämmentää

Suomen ensimmäinen jalkapallon miesten arvokisapaikka on upea asia, mutta muutoin vuoden 2020 turnaus tuntuu laimennetulta versiolta, arvontoja myöten.

Sukupolvien unelma täyttyi 15.11.2019, kun Suomi varmisti paikkansa jalkapallon miesten EM-kisoissa. Huuhkajat tekee siis ensi kesänä viimein kauan odotetun arvokisadebyyttinsä. Suomessa on eletty jalkapallon juhlahumussa, kuten kuuluukin, mutta muualla suurimman huomion kisoista puhuttaessa on otanut sen erikoinen formaatti.

Ei kenenkään kisat

Uefa päätti jakaa vuoden 2020 "juhlapainoksen" ympäri Eurooppaa, ilman varsinaista kisaisäntää. Turnausta pelataan 12:ssa kaupungissa yhtä moneissa maassa, eikä kukaan pelejä isännöivistä maista saanut suoraa kisa-paikkaa. Tällä kertaa jokaisen 24 osallistuvan maan oli selvitettävä tiensä turnaukseen pelaamalla. Tällä kertaa tosin mahdollisuuksia oli kaksi, varsinaiset karsinnat ja Uefan uusi kilpailu *Kansojen liiga*. Esimerkiksi karsinnat täysin vihkoon vetäneellä Skot-

lannilla on vielä mahdollisuus selvitä turnaukseen ja osittain isännöimäänsä D-lohkoon, sillä Kansojen liigan lohkovoitolla se ansaitsi itselleen takaportin.

Tässä tuleekin yksi erikoisuus lisää. Lopputurnauksen lohkoarvonta suoritettiin 30. marraskuuta, mutta joukkueista neljä on yhä selvittämättä. Jatkokarsinnat, tai Kansojen liigan pudotuspelit, miksi niitä kukin haluaa kutsua, pelataan nimittäin vasta maaliskuun lopulla, reilut kaksi kuukautta ennen lopputurnauksen alkua. Tilanne ei ole ihanteellinen näiden viimeisten kisoihin selviäjien kannattajille, joiden pitää hankkia lippunsa, majoituksensa ja matkansa viime tingassa.

Toinen erikoisuus on se, että Euroopan 16:lle huonoimmalle maalle, eli Kansojen liigan D-divisioonalle, taataan yksi EM-paikka. Kansojen liigan D-polulla tästä paikasta pelaavat vielä Georgia, Valko-Venäjä, Kosovo ja Pohjois-Makedonia. Nämä eivät ole

huonoja joukkueita, mutta jokin niistä pääsee tekemään kisadebyyttinsä hieman halvennetulla tavalla, eli ollen vain omantasoisiaan vastustajia parempi. Voimme Suomessa olla iloisia siitä, että Huuhkajat selvitti kisapaikkansa suoraan karsinnoista, joissa se jätti taakseen muun muassa nimekkäämmät Bosnia-Hertsegovinan ja Kreikan.

Uefa halusi myös taata, että kukin kisaisännistä saisi kisoihin selvitessään pelata vähintään kaksi alkulohko-ottelua kotistadionillaan. Tämä muodostaa epäreilun asetelman turnaukseen, kun jopa kymmenkunta joukkuetta saa otteluihinsa kotiedun. Suomelle kävi tässä mielessä musta pekka, sillä se joutuu omassa lohkoissaan kohtaamaan sekä Tanskan että Venäjän näiden kotiyleisöjen edessä. Se kolmas ottelu on neutraalilla kentällä kenties maailman tämän hetken ykkösjoukkuetta, Belgiaa vastaan. Kiihtöksiä vain kovasti Uefa.

Monimutkainen arvontafarssi

Ja mikä ehkä keljuinta, Uefa laimensi myös suomalaiselta jalkapalloväeltä ensimmäisen EM-lopputurnausarvonnin kokemuksesta, sillä isäntäjoukkueiden ennakkosijoittelun ja poliittisista syistä kiellettyjen otteluparien vuoksi oli jo ennen arvontaa selvillä, että Suomi päätyisi joko Romanian ja Bakun A-lohkoon tai Pietarin ja Kööpenhaminan B-lohkoon. Ja kaiken lisäksi B-lohkon kolme muuta joukkuetta olivat jo siinä vaiheessa tiedossa! Arvontatilaisuus oli toki jännittävä, mutta siinä ei ollut sitä tavanomaista arvokisa-arvontojen taikaa, joka saa lapset leikkimään omia lohkoarvontojaan kindermunakuorien ja itse taiteltujen paperilappujen kanssa.

Kisoissa tullaan varmasti näkemään jälleen ikimuistoisia hetkiä, vaikka Uefa onkin päättänyt laimentaa hyvin toiminutta mehureseptiä litralla lisää vettä. ■

MUKAVAA JOULUA JA HYVÄÄ UUTTA VUOTTA!

1	9	5			6	7	3	
	7			5		9		
			1	9	7			
		2				9		
		7	4		8	5		
		3				4		
				7	2	3		
	3			4			6	
7	5	1				3	4	2

		1	6	7			
		5	3	1			
					4	6	8
					5	9	4
6	3	2					
1	2	8					
				2	9	7	
				5	3	8	

			5			1		
			8			6		
				1			9	3
4	8				2			
		5				3		
			9				4	2
3	5			2				
		1				7		
		7				6		

10	1	2	14	9		19		20		
1			11		7	1	14	24	13	15
16	24	16	13	24		15		1		
5		14		7	1	23	15	6	13	
5	2	1	10	6		4		6		

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24

sanaris.fi/Erkki Vuokila

↩	1	2	3	4	2		2		17		19	3	14	11	23	24	7	9		7		17	2	1	16	
	13		2		6	18	3	8	14	1	18	16	18		13		24	12	11	20	2		18			
9	7	7	11	16	2		17		8		11	18	10	6	21	23	15	17	16		4		19	2	4	14
	1		8		15	2	16	11	18	21	16		2		16		13		22	1	13	22	16		12	
9	7	1	16	20	2	16	15	16	24		19		22	16	15	16	24			14		16	17	14	2	24
12		16			3		10		11	16	19	18		8		11	2	15	16	15	16		16		11	
4	14	14	20		6	14	15	6	6	12		14		24	12	20	1	2		16		9	18	5	16	2
12		8	13	1	7		13		15	12	1	6	6	16		2		24	12	15	15	14		5		5
19	23	14	24		15	18	20	14	12	9		6		15	18	1	1	2		6		15	16	14	8	16
2		24	7	11	23		13		24	12	9	16	15	2		2		9	24	16	15	22		1		10

Laiturin rakennustöitä Makasiinirannassa Eteläsatamassa vuonna 1895. (Helsingin kaupunginmuseo).

Rakentajat etunenässä

Helsingin rakennustyöläisten lakko vuonna 1896 oli ensimmäinen laaja lakkoliike Suomessa.

Tuula Vuolle -Selki

Helsingin rakennustyöläisten lakko vuonna 1896 oli ensimmäinen laaja lakkoliike Suomessa. Rakennustyöläiset vaativat työpäivän lyhentämistä 10 tuntiin, palkanmaksua säännölliseksi ja minimituntipalkkaa.

Helsingin koko rakennusalan kattava lakko vuonna 1896 sekä lähes poikkeuksetta muutkin työtaistelut tapahtuivat juuri keväällä ja kesällä, kun työn kysyntä oli korkealla.

Keskeisin kiistakysymys oli työntekijöiden vaatimus lyhentää työpäivä 10-tuntiseksi. Lakkolaisten puheissa 11-tuntinen työpäivä ja pitkät työmatkat, jotka tuohon aikaan taitettiin pääosin kävellen, estivät lakkolaisten puheissa siveellisen perhe-elämän viettämisen. Korkeiden vuokrien takia työväestö oli joutunut muuttamaan ”ulkopuolelle kaupunkia”, Hermaniin ja muualle.

Aikana, jolloin lakot olivat kiellettyjä

Keväällä 1896 kaikki rakennustyöläisryhmät olivat työtaistelussa Helsingissä. Tuona aikana se oli varsin epätavallista; lakot olivat kiellettyjä, työväenlii-

ke wrightiläisillä uomilla, ammattijärjestöt vasta muotoutumassa ja työntekijöiden järjestäytyneisyys satunnaisista. ”Suurlakko-kevät” -nimellä sitä kutsui muun muassa kirvesmies, ammattiyhdistysjohtaja ja poliitikko **Matti Paasivuori**. Puhuttiin myös ”punaisesta lakkovuodesta”. Molemmilla nimillä oli perusteita. Enimmillään noin tuhannen työntekijän lakko oli siihen mennessä koetuista suurin.

Rakennustyöläisten työpäivä 1890-luvulla oli yleensä noin 12-tuntinen, pimeänä ja kylmänä talvikautena töitä tehtiin vähemmän ja lyhyempää työpäivää, jos työtä oli. Helsingin maalarien ammattiosasto ehdotti vuonna 1895 10-tuntista työpäivää, mutta työnantajat eivät tähän suostuneet.

Työajasta järjestettiin keskustelutilaisuuksia. Myös Työmies kirjoitti aiheesta. Asia oli siis hyvin pohjustettu ja kaikkien tiedossa myös muualla kuin työntekijöiden keskuudessa. Vastaperustettu Rakennustyöväen keskuskomitea kävi kevättalvella 1896 neuvotteluja työnantajien kanssa työajan lyhentämisestä Helsingissä käytössä olleesta 11,5 tunnista 10 tuntiin myös kesäkautena.

Neuvottelut eivät johtaneet tulokseen ja komitea kutsui jäsenet koolle rakennustyöläisten yleiseen koko-

”Tilatkaa Työmiestä!! Työväestöä suosiva yleisö! Ryhtykää keräämään rahaa rakennustyöläisille!” (Työmies 25.4.1896)

ukseen 12.4.1896 Kaartin maneesissa. Paikalle saapui 3 000 henkeä, jotka ”melkein yksimielisesti” yhtyivät vaatimukseen 10-tuntisesta työpäivästä.

Kun työnantajien vastaus oli edelleen kielteinen, alkoi rakennustyöläisten oma-aloitteinen työajan lyhentäminen 13.4.1896. Työnantaja vastasi irtisanomisilla ja näin alkoi kaksiviikkoinen työtaistelu.

Lakkolaisia oli enimmillään tuhat

Lakkolaisia oli kaikissa rakennusalan ammattiryhmissä, enimmillään yhteensä yli tuhat. Työmaille valittiin lakkovahdeiksi ”katsastusmiehet” ja heille apulaiset. Spontaania taloudellista tukea saatiin niin paljon, että lakkoavustuksia saatettiin jakaa koko lakkolaisjoukkoille toisella lakkoviikolla 1200 markkaa, joka vastasi ammattimiehen yhden vuoden palkkaa.

Työnantajat etsivät kotimaasta aktiivisesti rikkureita murtaamaan lakkoa. Näitä löytyi maaseudulta. Lisäksi muurarien ja rapparien lakon rikkojiksi tuotiin satapäinen joukko Venäjältä; tosin he tulivat työmaille vasta siinä vaiheessa, kun suomalaiset työntekijät palasivat töihin. Lakkolaisista pidettiin myös mustaa listaa, minkä tarkoituksena oli estää töihin pääsy lakon ulkopuolisille työpaikoille.

Kun lakko ei välittömästi tuonut tulosta, alkoi myös lakossa olevien työntekijöiden vähittäinen paluu työpaikoille ja sitoutuminen työnantajan tarjoamaan työaikaan. Paluu vauhdittui toisella lakkoviikolla, jolloin lakko käytännössä päättyi.

Entä työpäivä?

Rakennuskautena 1896 maalareita lukuun ottamatta tehtiin työnantajan kannan mukaista 11-tuntin työpäivää. Seuraavana keväänä työntekijät vaativat jälleen työajan lyhentämistä talvikauden mukaiseen 10 tuntiin.

Työnantajat suostuivat järjestämään äänestyksen asiasta työntekijöiden keskuudessa. Työntekijöistä 96 prosenttia halusi lyhennyksen kymmenen tuntiin ja helsinkiläisillä työpaikoilla se tuli käytännöksi elokuun 1897 alusta lukien.

Opetus vuoden 1896 lakosta oli, että onnistuakseen työntekijöiden kamppailu tarvitsee yhteisen tietoisuuden oman asian oikeutuksesta, vahvat järjestöt, lakkokassan, organisaatiotaitoja ja kokemusta. Aikaisempiin lakkoihin nähden oltiin edistyneempiä ja yhä useammat modernin lakon tunnusmerkit täyttyivät: lakkolaisten yhteiset säännöt, tilaisuudet, kulkueet, lakkovahdit ja varojen keruu muilta aloilta oli hoidettu.

Järjestäytyminen kasvoi näiden kokemusten ansiosta kaupunkipaikkakunnilla 1890-luvulla ja yhä useammin uskaltauduttiin myös sääty-yhteiskunnan rajoja rikkoviin työtaiste- luihin. ■

Lähteet:

http://www.ennenjanyt.net/2015/01/tyomiehen-kasvu-poliitikoksi-matti-paasivuoren-1866-1937-rooli-suurlakossa-ja-ammattillisessa-liikkeessa/

Ailio, Jarmo 1999, Kesken jäänyt val-lankumous. Sosiaalinen mobilisaatio vuoden 1905 suurlakosta Viaporin kapinaan 1906. Suomen ja Skandinaavian historian pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.

Helin, Jyrki, Rakentajien liitto. Rakennusalan työläisten järjestötoiminta Suomessa 1880-luvulta vuoteen 1995. Rakennusliitto ry. Jyväskylä 1998.

Jokela, Eetu 2016, ”Edistyksen harrastus on laimenemaan päin...” Helsinki-läisten rakennustyöläisten kollektiivinen kiistäminen 1900-luvun vaihteessa. Poliittinen historia. Pro gradu -tutkielma. Maaliskuu 2016. Helsingin yliopisto.

RAKENNUSLIITTO PERUSTAA VAKUUTUSKASSAN TURVAAMAAN RAKENTAJIEN TERVEYTTÄ

Terveystilan seuranta on tärkeää, jotta voidaan puuttua ajoissa mm. korkeaan verenpaineeseen, kohonneeseen diabetes-riskiin tai piileviin hammassairauksiin. Terveystarkastuksien avulla osataan hakeutua ajoissa jatkotutkimuksiin ja hoitoon. Vakuutuskassan toiminta alkaa 1.1.2020. Kassan jäsenyys on vapaaehtoinen, ja jäseneksi voivat liittyä liiton A- ja LO -jäsenet. Vuosimaksu on 150 e.

Mitä kassan jäsen saa?

- joka toinen vuosi oikeuden lääkärintarkastukseen ja suppeaan laboratoriotutkimukseen
 - joka toinen vuosi oikeuden käyttää hammaslääkärin ja suuhygienistin palveluja 300 eurolla
 - kuolemantapauksessa edunsaajalle 500 euron hautausavustus
- Edut vain kassan jäsenille

Lisää tietoa www.vakuutuskassa.rakennusliitto.fi

SELEKTA

Meiltä myös ammattipätevyys- ja korttikoulutukset!

RAKENNUSALA

LOGISTIIKKA

TEOLLISUUS

HAEMME TYÖNTEKIJÖITÄ!

WWW.SELEKTA.FI

-Helsinki -Vaasa -Lappeenranta
 -Seinäjoki -Turku -Rovaniemi
 -Kuopio -Jyväskylä -Oulu
 -Tampere

Soita: 020 33 4000

Tutustumisen aloitettiin kotiapulaisten liitosta.

Indonesiassa lauletaan voimaannuttavia liittolauluja

Rakennusliiton aktiivi Anne Pärssinen osallistui SASKin opintomatkalle Indonesiaan.

Teksti: Anne Pärssinen

Kuvat: Salla-Maarit Tarvainen

”Ei mainoksia kiitos”-tarran kiinnitys postilaatikoon ja menoksi. Matka kohti Helsinki–Vantaan lentokenntää ja sieltä edelleen Dohan kautta eksoottiseen Indonesiaan alkaa.

Qatar Airlines kohteli meitä erityisen hyvin ja koimme lennot kevyiksi siihen nähden, että niiden kesto yhteensä on melkein vuorokausi.

Aikaero Indonesiassa on +5 tuntia ja lämpöasteita on n +33. Lämmin ja kostea aalto tuli vastaan saapuessamme Jakartassa ulos terminaalista, jossa paikallinen kuljetuspalveluyrittäjä jo vartoi meitä.

Myös Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskuksen, SASK:n työntekijät **Marlon** ja **Elli** olivat vastassa. Tuntui hienolta olla ryhmämatkailemassa, kun visiitillämme oli jokin tar-

koitus. Tämä oli ensimmäinen kaukomatkani ja ensimmäinen SASK-opintomatkani. Haimme toisen liittoaktiivin, **Salla-Maarit Tarvainen** kanssa kevättalvella lähetteläskoulutukseen ja opintomatkalle. Tässä sitä nyt ollaan. Delegaatiossamme on SAK:n, Akavan ja STTK:n alaisten liittojen väkeä.

Ruuhkaa, ruuhkaa

Siihen saimme pintakosketuksen jo tulopäivänä. Järjettömän paljon autoja ja mopoja. Liikenne seisoo, rohkein poukkoilee kaistojen väleistä. Vietin ruuhkassa aikaa katselemalla kaupunkimaisemaa ja ihmisiä. Minibussin ilmastointi toimi.

Erikoisia väkerryksiä skootterin peräkärrynä. Jokin perhe, 3 lasta ja vanhemmat, kaikki samassa mopossa, huh. Täällä ei sääntöjä noudatella liikenteessä, vaan uskaliain menkööt!

Kävellen kadulla matkatessa saa olla todella tarkkana, sillä liikennevalot

Rakennusliiton järjestösihteeri Khamid liittosiskojen Sallan (vas.) ja Annen (oik.) välissä.

ovat sama kuin vilkkuvat jouluvalot, niiden värillä ei ole merkitystä.

Päivät tulevat olemaan pitkiä, se oli selvää, kun katselin hiljakseen lipuvia autoja ja niitä nopeammin kadulla jalan kulkevia. Kiinnitin katseeni myös sähkökaapeleihin, joita kulki sikin soikin tolppien varassa. Osa roikkuvista kaapeleista oli tuettu bambun varrella. Hurjanlaista.

Liittovierailuja toisensa perään

Kaksiviikkoinen opintomatka koostui useista liittotapaamisista ja työpaikkavierailuista. Ensimmäinen vierailu tehdään kotiapulaisten liittoon. Heidän kanssaan pidettiin yhteinen seminaari ja vierailtiin erään kotiapulaisen kotona.

Rautatieläisten liiton kanssa tutustuttiin junavarikkoon ja rautatiemuuseoon. Myös paikallisen terveysseman ja sairaalan liiton työntekijöiden kanssa oli järjestetty tapaaminen.

Matkaan kuului myös EPSON-tehdasvierailu, Slummin päiväkotia, Suralayan Indonesian power-hiilivoimavierailu, postityöläisten liittotapaaminen, käynti Suomen suurlähetystössä ja lentokenttätyöntekijöiden tapaaminen.

Bekasissa käydessämme tapasimme metalliliiton aktiiveja. Metalliliiton ”talo” sijaitsee vallatulla sillalla. Puitteet olivat mitä erinomaisimmat, silta oli katettu ja tuulenvire helpotti meitä lännkkäreitä selviytymään helteestä. Meidät vastaanotti puheenjohtaja ja kävimme patjalle istuskelemaan ja herkuttelemaan vesimeloniviipaleilla.

Pikkuhiljaa silta alkoi täytyä aktiiveista. Heillä on tapana laulaa voimaannuttava liittolaulu aina kokouksen alkaessa. Kunnan vallankumousmeininki, kun *Solidarity forever* raikasi joen varrella pitkin. Täällä käynti opetti meille lisää toverillisuutta.

Rakennusalalla ei ole tietoaakaan työturvallisuudesta. Se, mitä kadulla näkee, on duunareita tekemässä työtä flipflopit jalassa. Meille järjestettiin tapaaminen paikallisen rakennusliiton järjestösihteerin, **Khamidin** kanssa. Tapaaminen oli meille koko matkan kohokohta, arvaahan tuon. Olimme valmistelleet kasan kysymyksiä valmiiksi. Khamid on aito liittoveli ja hänen kanssaan yhteistyö jatkuu nykyään täältä maapallon toiselta puolelta.

Paikallinen rakennusliitto SERBUK on 8000:n jäsenen liitto. Naisia jäsenistä on noin 100. Rakennuksilla kuolee 2500 ihmistä vuodessa, eikä työsuojelua ole. Rakennuksille mennään töihin noin 15-vuotiaana kävelemällä sisään työmaalle.

Lomia ei ole, kuten ei myöskään minimipalkkoja. Palkat maksetaan tai

Ruiskumaalaus tehdään ilman suoja ja kunnollisia työvaatteita.

ei, maksamatta jättämisestä ei ole sanktioita.

Jäsenhankinta on hankalaa. Käytännössä liiton työntekijät kulkevat kylissä ovelta ovelle saadakseen lisää järjestäytyntä väkeä.

Korruptiota ja epätasa-arvoa

Sosiaaliturvan osalta ihmiset lokeroidaan Indonesiassa neljään eri ryhmään; 1, 2, 3 ja VIP. Ryhmästä riippuen saat sen mukaista terveydenhoitoa. Järkyttävää.

Yleisesti ottaen suurin osa työntekijöistä on joko määräaikaisia tai vuokratyöntekijöitä, jolloin heillä ei myöskään ole oikeutta kuulua ammattiliittoon. Lomia ei ole, palkat maksetaan, jos maksetaan, minimipalkkoja ei ole.

Indonesiassa on ammattiliittoja ja niin sanottuja keltaisia liittoja. Jälkimmäinen on työnantajan ylläpitämä liitto. Korruptio kukoistaa paikka paikoin selvästi. Joillain vierailuilla kysymyksiimme ei uskalleta vastata, jos samassa tilassa seisoo työnantaja tai sen kätyri. Siksi saamme lounaspöydässä supattamalla oikean kuvan tilanteesta. Liitot sijaitsevat yleensä paikallisesti tehtailla tai työpaikoilla ja niitä on paljon, joten yhtenäinen järjestäytyminen on hankalaa.

Eräälläkin tehtaalla meille esiteltiin musiikkihuone, tanssihuone, punttisali ynnä muuta virkistystoimintaa työntekijöille. Emme saaneet puhua muille kuin oppaillemme. Mietin kuinka moni työntekijä jää virkistymään työpäivän jälkeen, jos kotimatka kestää vaikka kolme tuntia ja perhe odottelee?

Kaikista haasteista huolimatta eri liittojen edustajat uskovat siihen mitä tekevät ja toivoa on. Mietin kuinka

Paljaat varpaat käyvät työkengistä.

paljon vahvempi olisi vahva Rakennusliitto, jos kaikki jäsenet järjestäytyisivät samalla mentaliteetillä. Vaikka olet Indonesiassa on monista eri näkökulmista lapsenkengissä, on tahotilla 110 prosenttia.

Kiitos tästä mahdollisuudesta kaikki osastot, aluejärjestö ja Rakennusliitto, jotka osaltaan tukivat matkaamme. Terima Kasih! Kiitos! ■

Behöver du rehabilitering?

INDIVIDUELL REHABILITERING ÄR EN UTMÄRKT MÖJLIGHET

Individuell rehabilitering bekostas av FPA och du kan ansöka året runt.

MULTIDISCIPLINÄR INDIVIDUELL REHABILITERING PÅ HÄRMÄ
 Du kan ansöka till rehabilitering om din sjukdom nedsätter arbetsförmågan eller orsakar problem i arbetet och i vardagen. Vi fokuserar på sjukdom eller symtom som nedsätter arbets- och funktionsförmågan. Rehabilitering utförs under högst 16 dygn i 2 - 3 perioder. Programmet planeras så att det motsvarar just Ditt rehabiliteringsbehov.

LISÄTIETOJA: Simo Korkea-aho | tfn. 050 467 3404
 simo.korkea-aho@harmankuntokeskus.fi

Rakennusliitto BYGGNADSFÖRBUNDET **HÄRMÄ REHAB**

Kulttuuri

Jouluisia menovinkkejä

Toivotamme jäsenillemme ja yhteistyökumppaneillemme

*rauhaisaa
joulua ja
onnellista
vuotta 2020!*

JOULUN ALLA järjestetään eri puolilla maata jos jonkinlaisia joulutapahtumia, -markkinoita ja -toreja. Poimimme rakentajille muutaman menovinkin, joissa pääsee varmasti joulumielelle.

Finlaysonin joulu

Tampere
15.11.2019–12.1.2020
Paljon jouluisia tapahtumia Finlaysonin alueella kaikenikäisille: esimerkiksi Tallipihan joulu, pehmolelujen joulujuhla, joulukoristepaja, näyttelyitä, konsertteja ja pakkasjuhla.

Jouluvalomaa

Jyväskylä
23.11.2019–tammikuu 2020
Valon kaupungiksi itsensä nimenneen Jyväskylän Kirkkopuistoon on rakentunut jouluvalomaa, jota kannattaa käydä ihailemassa pimeään aikaan.

Linnoituksen joulu

Helsinki
30.11.2019–6.1.2020
Suomenlinnan museoissa on jouluaiheisia näyttelyitä ja kirkossa konsertteja. Lapset innostuvat omatoimisesta *Linnoitustontun reitti*-tehtäväpolusta, johon pääsee tutustumaan loppiaiseen saakka.

Linnoitustontun reitin kartan voi noutaa matkailuneuvonnasta. Kartta ja opasteet johdattavat pisteisiin, joista jokainen kertoo Suomenlinnan tonttujen tonttuista. Kun poikkeaa reitin kiertämisen jälkeen matkailuneuvonnassa, saa pienen palkinnon.

Puijon joulu

Kuopio
1.–23.12.2019
Puijon lakialueella Kuopissa pääsee osallistumaan *Joulumuorin joulukalenteri*-työpajaan joka päivä. Samalla on kannattaa käydä uudella, virtuaalisella AR-luontopolulla ja tutustumassa virtuaaliseen mäkihyppyyn Puijon suurmäestä.

Joulu maailmalla -näyttely

Lieksa
4.12.2019–11.1.2020
Pielisen museon *Joulu maailmalla* -näyttelyssä tutustutaan jouluperinteisiin ympäri maailmaan. Näyttelyssä on mukana paikallisten, ulkomailla asuneiden henkilöiden, omakohtaisia muistoja ja kertomuksia joulunvietosta ulkomailla.

Luostarinmäen käsityöläismuseon joulutapahtumat

Turku
5.12.2019–12.1.2020
Turun Luostarinmäellä tapahtuu jouluna monenlaista: *Kansanomaisia jouluperinteitä* -näyttely, lasten jouluseikkailuja, koko perheen konvehtiverstas ja vielä tammikuussa koko perheen Nuutinpäivä.

Saaren kartanon Joulumaa

Mäntsälä
12.–19.12.2019
Joulumaa rakennetaan Saaren kartanon puutarhan tiloihin: kasvihuoneisiin rakentuu kirkko, joulutori sekä joulumetsä, jossa on eläimiä ja puuhaa lapsille. Ohjelmassa on eri päivinä myös nukketeatteria, konsertteja ja tonttukoulua. Kartano on yksi Keski-Uudenmaan koulutus kuntayhtymän Keudan toimipisteistä.

Tuomaan markkinat Olavinlinnassa

Savonlinna
14.12.2019
Perinteinen koko perheen joulumarkkinatapahtuma hienoissa puitteissa: jouluisia myyntituotteita, joulumusiikkia, Tiernapojat ja Olavinlinnan piha-alueilla joulunaikaa juhlistava valaistus.

Wanhan Ajan Joulukodit

Loviisa
14.–15.12. klo 10–17
Ainutlaatuinen mahdollisuus päästä kurkistamaan, miten pikkukaupungin talovanhuksissa valmistaudutaan joulun viettoon.

Vanhanajan joulu Laurinmäellä

Janakkala
15.12.2019 klo 14–17
Tuulahduksia joulunviettoon liittyvistä perinteistä ja historiasta: leikkejä, loruja, joulukortteja, vanhanajan jouluseptejä ynnä muuta.

HYVÄ
JOULUMIELI

KERÄYKSESSÄ MUKANA

2019

VI STÖDER
JUL I SINNET
INSAMLINGEN
2019

WE PROUDLY SUPPORT
THE
CHRISTMAS SPIRIT
CAMPAIGN
2019

Kotimaisten ja ulkomaisten joulutervehdysten sijaan Rakennusliitto auttaa tänäkin vuonna kotimaan lapsiperheitä osallistumalla Hyvä joulumieli -keräykseen.

Rakennusliitto

Koirat eivät käytä housuja kuvaa ihmisen selviytymistä ulos sisäisestä tuskasta

Jukka-Pekka Valkeapää: **Koirat eivät käytä housuja.** SF Film Finland Oy.

Jyri Vasamaa.

KATSOESSANI tätä elokuvaa ensimmäistä kertaa huomioni kiinnittyi heti alussa kuvaukseen, äänimaisemaan ja ohjaukseen. Siinä on jotain taikaa. Kaikki on kuin jossain vanhassa klassikossa, mutta silti tiukasti tässä ajassa. Ei ole ihme, että elokuva on huomattu myös ulkomailla.

Tarinassa kaikki on ensin hyvin. Perhe on kesämökillä. Perheen isä saapuu kalastusreissultaan ja näyttää saalista tyttärelleen ja vaimolleen. Hauki valmistetaan ruuaksi, ja soutamisesta väsynyt isä menee nukkumaan, kunnes herää itkuisen tyttärensä avunpyyntöön. Vaimo on vajonnut veden alle ja Juha (**Pekka Strang**), sukeltaa pelastamaan. Pelastustyö epäonnistuu ja hän on vaarassa hukkaa itsekin. Tämän jälkeen kaikki muuttuu. Vuodet vierivät eteenpäin, mutta onnettomuus ei jätä rauhaan. Kirurgin työt hoituvat edelleen mallikkaasti, samoin tyttären perusasiat, mutta muuten hän on enää lähinnä vain olemassa.

Juha kulkee vapaa-ajat vähän kuin

unessa, ja kun tytär Elli (**Ilona Huhtala**), haluaa itselleen lävistyksen kieleen, päättyy Juha vahingossa dominan (**Krista Kosonen**) vastaanotolle ja tämän kuristettavaksi. Juha tuntee pääsevänsä kuristusotteessa takaisin tilanteeseen, jossa hän pyrki epätoivoisesti pelastamaan hukkunutta vaimoaan, ja niin hän jää riippuvaiseksi kuristussessioista. Myös dominana toimiva Mona huomaa, että käyntien syynä on jokin traumaattinen kokemus, ja hän päästää Juhan lähemmäs itseään.

Vaikka elokuvassa on muutama rajukin kohtaus, on siinä myös huumoria. Välillä pitää laittaa ihan kättä silmien eteen, ja kohta taas saa nauraa ihan ääneen. Tarina on niin hyvä, että se pitää otteessaan loppuun asti kuin jännitys-elokuva. Erinomaista on myös todella onnellinen loppu, oikeastaan harvinaisen onnellinen. Harvoin saa poistua elokuvateatterista niin hyvillä mielin.

Lopuksi voisi vielä mainita, että Espanjan Sitgesin elokuvafestivaaleilla pyörtyi katsojia tämän elokuvan näytöksessä. Se tuntuu hieman oudolta, koska festivaali on keskittynyt kauhuun ja fantasiaan. Kyseessä olikin ensimmäinen kerta kuin näin on tapahtunut, ja yllättävää onkin, että näin tapahtuu tämän elokuvan kohdalla. Kyseessä on kuitenkin rakkauselokuva. ■

KIITÄMME: Tämä on hieno elokuva, jossa jokainen kohtaus on harkittu todella tarkkaan.

MOITIMME: Ne jotka yleensä katsovat Suomessa kotimaisia elokuvia, suhtautuvat ehkä liian ennakkoluuloisesti tähän.

RATKAISUT

1 9 5	2 8 4	6 7 3	8 9 1	6 7 2	3 5 4	9 4 8	5 6 3	1 2 7
8 7 4	3 5 6	2 9 1	6 4 5	3 1 8	2 9 7	1 3 2	8 7 9	6 5 4
3 2 6	1 9 7	8 5 4	2 3 7	5 9 4	6 8 1	5 7 6	2 1 4	8 9 3
4 8 2	6 1 5	9 3 7	1 2 8	7 3 5	9 4 6	4 8 9	7 3 2	5 6 1
9 1 7	4 3 8	5 2 6	7 5 4	9 8 6	1 2 3	7 2 5	6 4 1	3 8 9
5 6 3	9 7 2	4 1 8	9 6 3	2 4 1	5 7 8	6 1 3	9 8 5	7 4 2
6 4 9	7 2 3	1 8 5	5 1 2	8 6 7	4 3 9	3 5 4	1 2 8	9 7 6
2 3 8	5 4 1	7 6 9	3 8 6	4 2 9	7 1 5	8 6 1	4 9 7	2 3 5
7 5 1	8 6 9	3 4 2	4 7 9	1 5 3	8 6 2	2 9 7	3 5 6	4 1 8

				KURVAILU		KUKKARO			
				ARAI	KARAI	IR	OLAT		
				KAKSIKAI	STAI	SUUS			
				ALEA	AHNEIN	INTO			
				R	N	OLAAT	U	JEAN	
				ANNIKAT	I	SAANTI			
				AURA	ASTE	V	I		
OSSI		PUSTA		I	E	URHEA			
HIKISET		OTUKSET				LIATA			
ILOT	RAKI	NOUSU	AIKA	V					
OLOASU	OLSEN	S	AARIA						
	ALTA	KUTTERIT	STAN						
	L	UKKO	A	U	O	T	D		
ELELLÄ	LARS	KOLTTONEN							
VALO	NIISTO	OLLA	MIKA						
Ä	IHAN	HUIPPUKOHDASSA							
TONI	IVATTU	SATO	TAIN						

					CLAES	V	P			LAHJFK
					L	R	YLETÖN			YMSCRU
					ITIÖT	N	L			ÖENIDO
					F	E	YLÄNKÖ			VPBGÄT
					FALCK	J	K			
	LAHJA	A	D	V	HERÄTYS	Y	DALI			
	Ö	A	KOHMELO	I	O	Ö	TURPA	O		
	SYRIA	D	M	ROCKBÄNDI	J	V	AJE			
	L	M	NAIROBI	A	I	Ö	GLÖGI	U		
	SYLIPAINIT	V	GINIT	E	I	DEAT				
	U	I	H	C	RIVO	M	RANIN	I	R	
	JEEP	KENKKU	E	TUPLA	I	SOFIA				
	U	MÖLY	Ö	NULKKI	A	TUNNE	F	F		
	VÄET	NOPEUS	K	NOLLA	K	NIEMI				
	A	TYRÄ	Ö	TUSINA	A	STING	L	C		

Rakennuskassa

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa:

Muistilista työttömyyspäivärahan hakemiseen

Kun jäät työttömäksi tai sinut lomautetaan, toimi näin:

Ilmoittaudu välittömästi työttömäksi kokoaikatyönhakijaksi Työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto). Ilmoittautumisen voit tehdä osoitteessa www.te-palvelut.fi kohdassa ”Oma asiointi” omilla, henkilökohtaisilla pankkitunnuksillasi.

Hakemukset liitteineen lähetetään aina työttömyyskassaan. Nopeimmin hakemusten ja liitteiden lähettäminen hoituu kassan sähköisessä palvelussa, **eAsioinnissa**, jonne löydät kassan kotisivuilta <https://www.rakennuskassa.fi>.

Ensimmäisen ansiopäiväraha hakemuksen voit täyttää, kun olet ollut työttömänä tai lomautettuna vähintään kaksi kokonaista kalenteriviikkoa. Täytä hakemus sunnuntaihin saakka. Jatkossa hakujaksot ovat 4 kalenteriviikkoa tai (kalenteri)kuukausi.

Kun täytät hakemuksesi eAsioinnissa, järjestelmä pyytää sinua lähettämään kassalle hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavia liitteitä. Ensimmäiseen ha-

kemukseen tarvitaan aina vähintään seuraavat liitteet (kopiot riittävät):

- palkkatodistus vähintään 26 kalenteriviikon ajalta ennen työttömäksi tai lomautetuksi jäämistä (palkallinen työaika vähintään 18 tuntia / viikko). Todistukseen pitää eritellä lomarahaa, lomakorvaus, pidetyt ja pitämättömät vuosilomapäivät. **HUOM!** Viimeinen palkkalaskelma ei ole kassan tarvitsema palkkatodistus.
- lomautusilmoitus, jos olet lomautettu
- työsopimus, jos olet lomautettu, teet osa-aikatyötä tai määräaikainen työsuhteesi on päättyneenä
- irtisanomisilmoitus, jos työsuhteesi on päätetty
- työtodistus, jos työsuhteesi on päättyneenä

Lisäksi hakemuksen käsittelyssä voidaan tarvita

- verotuspäätös selvitysosineen viimeksi vahvistetusta verotuksesta, jos sinulla on sivutoimista yritystoimintaa (esim. maatalous, oma yritystoiminta), vaikka siitä ei olisikaan tuloja

- päätös tai tieto sosiaalietuudesta, jos saat tai olet hakenut etuutta, esim. eläke, kotihoidontuki (myös puolisolle maksettava)

Jos teet työtä hakujakson aikana, liitä aina hakemukseesi palkkalaskelmat tehdyistä töistä. Täytä hakemukset samoilta jaksoilta kuin miltä palkka maksetaan joko yhden tai kahden palkanmaksujakson ajalta niin, että hakemusta on täytetty 4 viikon tai kuukauden verran.

Muutosverokortti

Työttömyyskassa saa jäsenten ennakonpidätystiedot sähköisesti verottajalta. Verottaja laskee ennakonpidätysprosentin kuitenkin palkkatulojen mukaan. Näissä tapauksissa kassa joutuu pidättämään päivärahasta ennakoverona vähintään 25 %. Voit kuitenkin hakea muutosverokortin **ETUUTTA varten** verottajan www.omavero.fi -palvelusta. Tieto ennakonpidätyksen muutoksesta tulee suoraan kassalle. ■

Byggbranschens arbetslöshetskassa informerar:

Minneslista över hur du söker arbetslöshetsdagpenning

Gör så här när du blir arbetslös eller permitteras:

Anmäl dig omedelbart som arbetslös arbetssökande av heltidsarbete på Arbets- och näringsbyrån (TE-byrån). Du kan göra anmälan på adressen www.te-tjanster.fi under punkten anmäl dig som arbetsökande, så kommer du till sidan Mina e-tjänster, där du loggar in med dina personliga bankkoder.

Ansökan med bilagor ska du alltid skicka till arbetslöshetskassan. Snabbast går det genom att skicka ansökningarna och bilagorna via kassans elektroniska tjänst, **eKommunikationen**, dit du kommer via kassans hemsida <https://www.rakennuskassa.fi> – välj sv(enska) som språk.

Du kan fylla i den första ansökan om inkomstdagpenning då du har varit arbetslös eller permitterad i minst två hela kalenderveckor. Fyll i ansökan till och med söndag. I fortsättningen söker du i perioder om 4 kalenderveckor eller en (kalender) månad.

När du fyller i din ansökan i eKommunikationen ber systemet dig skicka in de bilagor som behövs för

att kassan ska kunna behandla din ansökan. Till den första ansökan behövs alltid minst dessa bilagor (det duger med kopior):

- löneintyg för minst 26 kalenderveckor innan du blev arbetslös eller permitterad (arbetstid med lön minst 18 timmar/vecka). Intyget bör ha uppgifter om semesterpremie, semesterersättning, semesterdagar du tagit ut och semesterdagar du har kvar. **OBS!** Den sista löneuträkningen är inte det löneintyg som kassan behöver!
- permitteringsvarsel, om du är permitterad
- arbetsintyg om din anställning har upphört

Dessutom kan kassan för att behandla din ansökan behöva

- skattebeslutet med sin utredningsdel över den senaste fastställda beskattningen, om du har företagarverksamhet som bisyssla (t.ex. lantbruk, egen företagsverksamhet), även om du inte har inkomster från den

- beslut eller uppgift om social förmån, som du får eller om du har sökt en förmån, t.ex. pension, hemvårdsstöd (också om det betalas till makan/maken)

Om du arbetar under ansökningstiden, ska du alltid bifoga löneuträkningarna för de arbeten du utfört. Fyll i ansökan för samma perioder för vilka lönen betalas antingen för en eller två lönebetalningsperioder så att ansökan är ifylld för 4 veckor eller en månad.

Ändrat skattekort

Skattemyndigheten skickar elektronisk förskotts- och uppborrdagpenningarna till a-kassan. Skattemyndigheten räknar dock ut förskottsinnehållningsprocenten enligt löneinkomsterna. I dessa fall är kassan tvungen att dra av minst 25 % i förskottsskatt på dagpenningen. Du kan dock ansöka om ändrat skattekort för **FÖRMÅN** på tjänsten <https://www.vero.fi/sv/e-tjanster/minskatt/>. Uppgiften om ändrad förskottsinnehållning kommer direkt till kassan. ■

Rakennuskassa

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA

Siltasaarekatu 4,

PL 308, 00531 Helsinki

sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi

www.rakennuskassa.fi

Päiväraha hakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa

PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230

Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaikamme on toistaiseksi ma-pe klo 9.00–15.00

Poikkeavat aukioloajat löytyvät Rakennuskassan kotisivuilta.

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsovimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsiointi

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraha hakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi.

eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojasi.

Tapahtumat

HUOMIO, OSASTOJEN AKTIIVIT!

Osastojen rivi-ilmoitusten julkaiseminen Rakentaja-lehdessä loppuu tämän vuoden joulukuussa. Rakentaja-lehti uudistuu ja rivi-ilmoitusten julkaiseminen siirtyy verkkoon vuoden 2020 tammikuussa. Verkossa julkaistavat rivi-ilmoitukset ovat maksuttomia.

Ilmoitukset toimitetaan jatkossakin sähköpostilla osoitteeseen ilmoitukset@rakennusliitto.fi. Yhteyshenkilönä toimii edelleen toimituksen assistentti Soile Ahremaa-Luttinen, puh. 020 774 3031.

Ilmoitukset julkaistaan verkossa sitä mukaan, kun ne saapuvat. Hiljaisempina aikoina kuten kesälomien aikaan kannattaa varautua siihen, että ilmoituksen lähettämisestä julkaisemiseen voi kulua viikon verran aikaa.

Rakentaja-lehdessä julkaistaan uudistuksen jälkeenkin edelleen laatikko-ilmoituksia. Niiden hinnoittelu muuttuu 2 euroon per palstamillimetri.

Ammattiosastojen syyskokoukset

Lokakuun 15. ja joulukuun 15. päivän välisenä aikana pidettävässä syyskokouksessa:

- vahvistetaan osaston säännöt Rakennusliiton 24. liittokokouksessa hyväksytyjen mallisääntöjen pohjalta
- päätetään niistä perusteista, joiden mukaan osaston toimihenkilöiden kulut korvataan;
- päätetään toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta seuraavalle vuodelle;
- valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle varahenkilö;
- valitaan puheenjohtaja ja hallituksen varsinaiset jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen;
- valitaan edustajat henkilökohtaisine varaedustajineen aluejärjestön edustajakokoukseen;
- valitaan tarpeelliset toimikunnat ja jaostot sekä tarvittaessa osaston luottamusmiehet ja hänen varamieheensä;
- päätetään kokouksen koollekutsumistavasta;
- asetetaan ehdokkaat aluejärjestön hallituksen jäseniksi;
- käsitellään muut mahdolliset asiat

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuoressa on ehdottomasti oltava merkintä: **Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki**

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuilla tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuilla tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

KUOLLEITA

Iivari Petri Sakari

Osastomme jäsen Petri Sakari Iivari kuoli 12.11.2019. Hän oli syntynyt 15.7.1967 ja liittynyt Rakennusliittoon jäseneksi 8.5.2006. Os. 204, Laukaa

Kantola Eero

Osastomme pitkäaikainen jäsen Eero Kantola kuoli 21.9.2019. Hän oli syntynyt 2.10.1939 ja liittynyt Rakennusliittoon jäseneksi 1.5.1974. Muistoa kunnioittaen Os. 295, Jokilaakso

- Bluescreen Oü
- Budtek Sp. o.o.
- Carinaland Oü
- Carmes Oü
- Concord Group Oü
- CNS Services Oy
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- DPNB Group Oü
- Duramek Oy
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- EE Ranakam Oy
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- E-K Prof.com Oy
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Erante Project Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Finnish Construction Partners Oy
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Mälning Ky
- FR-Yhtiöt Oy
- Garantmeister Oü
- Goldspirit Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Hansa Meistrimehed Oü

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSA OLEVAT SAARTO-PÄÄTÖKSET 29.11.2019:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- BCA Group Oy
- Betamer Eesti Oü

TAPAHTUMAT

Os. 042 Hyvinkää

Pikkujoulut la 21.12. klo 15, Järjestö-talo, Munckinkatu 49, Hyvinkää. Jouluateria, arpajaiset, ym. Tervetuloa! Hallitus

Os. 056, Salo

Matka jääkiekko-otteluun la 14.3.2020 TPS-Jukurit. Lähtö klo 15.30 Salon torilta ja paluu samaan paikkaan noin klo 21. Matkan hinta 20 €/hlö. Maksu osaston tilille FI49 5410 6440 0115 00. Paikkoja varattu 25 kpl. Ilmoittautumiset viimeistään ti 25.2.2020, Ari p. 041 444 2077. Hallitus

Os. 067, Kannonkoski

Syyskokous ti 17.12. klo. 17, SEO Kannonkoski, Leppälänkyläntie 12, Kannonkoski. Esillä sääntöjen määrämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2020), vahvistetaan osaston säännöt Rakennusliiton 24. liittokokouksessa hyväksytyjen mallisääntöjen pohjalta. Käsitellään osaston purkamisen ja liittymisen Rakennusliiton Viitasaaren osasto 426:een. Lisäksi muut esille tulevat asiat. Tilaisuudessa on ruokailu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 285, Pielavesi

Syyskokous to 19.12. klo 18, Ikälän järjestötila, Toritie 6, Pielavesi. Esillä sääntöjen määrämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2020), vahvistetaan osaston säännöt Rakennusliiton 24. liittokokouksessa hyväksytyjen mallisääntöjen pohjalta. Lisäksi muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 400, Kotkan putkimiehet

Syyskokous ke 18.12. klo 18, Original Sokos Hotel Seurahuone, Keskuskatu 21, Kotka. Esillä sääntöjen määrämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2020), vahvistetaan osaston säännöt Rakennusliiton 24. liittokokouksessa hyväksytyjen mallisääntöjen pohjalta. Lisäksi muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen osasto tarjoaa ruuan. Tervetuloa! Hallitus

Tapahumat

- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- Kobolt 9 Oy
- Kortek RE Oü
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Lvi asentajat TK Oy
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Megabuilding Oy
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. o.o.
- MKJ Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MR Group Oy
- MTA Rakennus Oy
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Nordic Manager Oü
- NRT Rakennus Ryhmä Oü
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Porin NRT Oy
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennusliike Mäkelä & Arminen
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Reval Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Rislem Oy
- Roiha Oy
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- SIA "Alfa Home" Alfa Home Oy
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Sloor Oü
- Slovac r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- TOKI CONSULT Oü
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Täpsi Team Oy
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- VR Track Oy (hakusaarto)
- Winslan Oü

ALUETOIMISTOT TIEDOTTAVAT

Hämeenlinnan toimistolla jouluakahvit!

ma 16.12. klo 8.30–12 ja 13–16.30
Birger Jaarlin katu 18 B

Kerromme Rakennusliiton työnvälityksestä.
Lämpimästi Tervetuloa!

Porin toimistolla joulujuhlaruokailu!

ke 18.12. klo 10–14
Liisankatu 18, Pori

Kerromme Rakennusliiton työnvälityksestä.
Tervetuloa!

Itäinen toiminta-alue tarjoaa joulujuhlat!

ma 16.12. klo 8.30–12 ja 13–16.30

Toimipisteet:

Joensuu	Torikatu 30
Jyväskylä	Yrjönkatu 30
Kuopio	Kirkkokatu 1
Kouvola	Kouvolankatu 18

Kerromme Rakennusliiton työnvälityksestä.
Lämpimästi Tervetuloa!

Pohjoinen toiminta-alue tarjoaa joulujuhlat!

ma 16.12. klo 8.30–12 ja 13–16.30

Toimipisteet:

Kajaani	Pohjolankatu 28 A 5
Kemi	Keskuspuiستokatu 50
Oulu	Rautatienkatu 40
Rovaniemi	Maakuntakatu 15
Vaasa	Pitkäkatu 43

Kerromme Rakennusliiton työnvälityksestä.
Lämpimästi Tervetuloa!

Tampereen toimistolla joulukahvit!

ma 16.12. klo 8.30–16.30
Kihlmaninraitti 1 D

Kerromme Rakennusliiton työnvälityksestä.
Tervetuloa!

Turun toimistolla jouluateria kahvin ja joulutortun kera!

ma 16.12. klo 10–15
Uudenmaankatu 6a, Turku

Kerromme Rakennusliiton työnvälityksestä.
Lämpimästi Tervetuloa!

Uudenmaan toimisto tarjoaa jouluglögit!

ma 16.12. klo 8.30–16.30
Siltasaarekatu 4, katutaso

Kerromme Rakennusliiton työnvälityksestä.
Tervetuloa!

LOMIA

LIITON VETERAANILOMAT 2020

Rakennusliitto järjestää vuoden 2020 aikana kolme (3) viikon mittaista veteraanien lomaviikkoa 50-hengen suuruiselle ryhmälle.
Lomat järjestetään Härmän Kylpylässä sekä Lohja Spa ja Resortissa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäsenenä olleille eläkkeellä oleville jäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomat sisältävät täysihoidon. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastaavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:

Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki
p. 020 774 3012
carita.vuoremaa@rakennusliitto.fi

Härmän kylpylä, Kauhava 30.3.–5.4.2020

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 345 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy 14.2.2020.

Lohja Spa & Resort, Karjalohja 4.–10.4.2020

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 474 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy 21.2.2020.

Härmän Kylpylä, Kauhava 7.–13.9.2020

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 345 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy 30.6.2020.

LOMIA

HYVINVOINTILOMAT RY:N ELÄKELÄISTEN LOMAT 2020

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. Hyvinvointilomat ry lähettää kutsukirjeen ja laskun loman saaneille, lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Lomakohde lähettää noin kolme viikkoa ennen loman alkua lomalaiselle kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa sosiaali- ja terveysministeriön veikkausvoitovaroista myöntämällä avustuksella.

Lomakeskus Huhmari
83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan ja päivällisen sekä yhteisen ohjelman. Omavastuu 100 €/5vrk/hlö.

Sydänloma 30.3.-4.4.2020 **Hakuaika 1.12.2019-31.1.2020**

Sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/42014>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (pdf) hakulomakkeen www.hyvinvointilomat.fi tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle p. 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMAT RY:N LAPSIPERHEIDEN LOMAT 2020

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. Hyvinvointilomat ry lähettää kutsukirjeen ja laskun loman saaneille, lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Lomakohde lähettää noin kolme viikkoa ennen loman alkua lomalaiselle kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa sosiaali- ja terveysministeriön veikkausvoitovaroista myöntämällä avustuksella.

Urheiluopisto Pajulahti

Pajulahdentie 167, 15560 Nastola
www.pajulahti.com

Pajulahti sijaitsee itäisessä Lahdessa, noin 20 minuutin ajomatkan päässä kaupungin keskustasta. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja iltapalan sekä yhteisen ohjelman. Lastenhoito 3–6 vuotiaille lapsille ryhmähoitona kahtena päivänä (2 h/pvä). Aikuisen omavastuu 100 €/5vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta.

Lapsiperheloma 6.–11.7.2020

Hakuaika 1.3.–31.3.2020

sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/42608>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakulomakkeen www.hyvinvointilomat.fi tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

Rakentajan eväät

Mitä maailmalla syödään jouluna?

Meidän juhlakalenterissamme joulunvietto on niin korostuneessa roolissa, että valmisteluista stressataan viikkotolkulla. Kun aatto sitten koittaa, ruokalajeja kiikutetaan pöytään sitä tahtia, että vähemmälläkin pärjäisi. Löytyisikö muiden maiden jouluherkuista uusia suosikkeja?

Sanna Pöyry

Hallacas on venezuelalainen jouluruoka. Siinä maissinlehdet täytetään paprikalla, lihalla, kapriksilla ja rusinoilla. Kuva: Lehtikuva

Esimerkiksi Japanissa joulu-ruokailu ei ole perinteisesti ollut mikään ”kova juttu”. Vasta viime vuosikymmeninä sen suosio on kasvanut – tunnetun pikaruokaketjun joulukampanjoinnin ansiosta. Kyllä, luit oikein: harmonisen estetiikan ja kattauksen mallimaassa tykätään juhlistaa joulua Kentucky Fried Chicken -ravintoloissa! KFC:n joulukattaukseen havittelevat miljoonat, joten ateriat varataan kuukausia etukäteen.

Myös vuodenaika vaikuttaa joulunviettotapoihin. Kun pallon toisella puolella on joulun aikaan täysi kesä, se keventää apetta. Meren antimia ja rentoa ruokakulttuuria rakastaville ausseille tiikeri- ja kuningasrapuvartaat kuuluvat joulupöytään. Myös Uudessa-Seelannissa barbecue-kulttuuri on voimissaan, sillä joulun keskellä kiihkeintä kesälomakautta. Grillit kuumenevat rannoilla, pihonilla ja leirintäalueilla. Aterialla maistuvat muun muassa uppopaistettut neulamuikut.

Etelä-Afrikassakin friteerataan joulun kunniaksi – esimerkiksi matoja ja koiperhosen toukkia. Monissa Afrikan maissa köyhyys sävyttää joulunviettoa ja ruokapöytään päätyy kotieläimiä. Esimerkiksi Keniassa barbecue-mariinoitu vuohi on suosittu jouluruoka.

Venezuelalaiset taas popsivat maisinlehtiä, jotka täytetään paprikalla, lihalla, kapriksilla ja rusinoilla. Hallacas kuulostaa niin makoisalta, että taidan kokeilla reseptiä. Pitää vaan miettiä korvike maissinlehdelle.

Ideoita joulupöytään Euroopasta

Yksinkertainen on kaunista, myös joulupöydässä. Suosikkigastromaassani Tanskassa potut keitetään ja ruskistetaan voissa ja sokerissa. Helppoa ja herkullista, vaan ei painontarkkailijan

ruokaa. Mutta kuka nyt jouluna laihduttaisi?

Norjalaisen perinnejouluuoan eli paahdetun lampaanpään (smalahoven) valmistus sen sijaan vie aikaa. Päättä liotetaan suolaliuksessa, jonka jälkeen se savustetaan ja kuivataan. Etenkin silmälihaksen maku rankataan korkealle.

Fermentointi eli hapattamalla säilöminen on muodikasta meilläkin, mutta grönlantilainen kiviak tarjoaa astetta järeämmän makukokemuksen. Vai miltä kuulostavat linnut, joita hapatetaan hylkeen sisällä kuukausikaukalla? Kiviakia syödään Grönlandissa läpi talven. Muktuk taas on inuiittien perinteinen jouluruoka: raakapakastettua, helpommassa versiossa friteerattua, valaan nahkaa ja virtsarakkoa.

Myös tsekit osaavat kalahommat jouluna. Vanhaa traditiota noudattaen kalassa käydään jo viikkoja aiemmin, ja kun karppi on satimessa, sen annetaan polskia kylpyammeessa joulun asti. Näin se maistuu mahdollisimman tuoreelta jouluaterialla. Totta vai legendaa?

Latviassa on tapana nauttia jouluna kuivattuja herneitä pekonin ja kefirin kera. Bulgariassakin jouluaterian avaa simpelli nautinto: kolivo on keitettyä, sokerin ja saksanpähkinöiden kera tarjottu vehnää.

Myös Italiassa vannotaan mutkattoman herkuttelun nimiin. Joulupöytään katetaan pastaa tai friteerattua ankeriasta, etenkin etelässä. Ja sveitsiläiset ovat uskollisia fonduelleen joulunakin.

Makeista eurooppalaisista jouluruoista tunnetuimpia on muhkea jouluhalko (buche de Noël), johon ranskalainen jouluilta huipentuu. Kataloniassa halko on puuta, ja sitä kutsutaan kakkahaloksi: kun tonttuhalkoa hakataan kepillä, se ”päästää” ulos herkkuja. Voisi olla hitti suomalaislastenkin keskuudessa? ■

JALAS® 1358 HEAVY DUTY.

Metallittomat turvajalkineet, joissa erinomainen pito kitkاپohjan ansiosta. Raskaisiin ja vaativiin töihin, ympärivuotiseen käyttöön.

Lisää talviuutuksia osoitteessa ejendals.com

STYL

ejendals ■ jalas®

STRETCH IT!

UUDET 4-SUUNTAAN JOUSTAVAT STRETCH-HOUSUT

BLÅKLÄDER[®]
WORKWEAR

Veny huippusuorituksiin.
VALITSE STRETCH!

Tuote 1989

Tuote 1997

Tuote 1998

Lisätiedot ja lähimmän jälleenmyyjän löydät osoitteesta www.blaklader.com